

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૭૮૨૮ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ ગ્રંથાલય લખનાર

વિષય ૬-૧૪

૭૬૨૮

ગુજરાતી સંગ્રહ
અમદાવાદ
ગ્રંથાલય

॥ હરિ ૐ ॥

પ્રેમવાણી ભજનમાળા

ભાગ ૪ થો.

૧ ૐ સતગુર પ્રસાદ.

૫૬-રાગ-હરિભજતાં હજીકોઈની લાજ જતાં નથી જાણીરે;
એ રાગ.

ગુરુ બાંહે મહાની લાજ, તમારે હાથે રે;	
મેંતો જોડી પુરુષ પ્રિત, ગુરુની સાથે રે.	૧
ગુરુ ભવરે સાગરની માંહ, નાવ છો અમારે રે;	
ખેવડીયા ગુરુ દયાળ, ઉતારો ભવપારે રે.	૨
ગુરુ અમે પામર અધમ અજાણ, આપોને બુદ્ધિ રે;	
તમે અંતરની જાણનાર, કાપોને કુબુદ્ધિ રે.	૩
ગુરુ હેત કરીને હરિ રસ, પ્રિયે મુને પાજો રે;	
મારે અંત સમાની માંહ, દરશન આવી દજો રે.	૪
ગુરુ હું છું પતીત અનાથ, સાથે મુને રાખો રે;	
મારો અપરાધ કરજો માફ, બંધન માફ કાપો રે.	૫

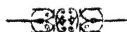
ગુરુ તમે છો ગરીબનીવાજ, દયા દીલે લાવો રે;
 મારી કરણી ન જોશો મહારાજ, મંદિર મારે આવોરે. ૬
 ગુરુ તમે ભક્ત વત્સલ ભગવાન, ભાવના ભોગી રે;
 થાઓ પ્રેમ તણે રે વસ, સાચાના સંજોગી રે. ૭
 ગુરુ તમે માતને તાત, સાચા સગા મારે રે;
 અરપી તન મનને ધન, આપ્યો શર્ણુ તમારે રે. ૮
 ગુરુ જેમ રાખો તેમ રહીશ, મુસ્તક સોંપ્યું તમને રે;
 જીવન મરણ તમારે હાથ, પતીજ આવી અમને રે. ૯
 ગુરુ તારો હુઆવો કે મારો, અમે તો તમારાં રે;
 જન્મો જનમ રહેજો પ્રિત, થાય કારજ મારાં રે, ૧૦
 ગુરુની જોડે નહિ નાત જાત, ગુણ અહણુ કરો રે;
 મારા મોક્ષ તણા દાતાર, દોષ સ્વપ્ને ના ધરો રે. ૧૧
 ગુરુના ગુણતણા નહિપાર, બદલો ન આપી શકું રે;
 આપ્યું આતમજ્ઞાન ભંડાર, ઝાઝું હું શું લખું રે. ૧૨
 ગુરુની ભાવેકરૂં નિત્ય સેવા, લોક લાજ મેલી રે;
 કરજોડી કહે સોમદાસ, સંકટમાં થજો બેલી રે. ૧૩

ભજન ૨ જી—રાગ ઉપરનો.

મારા સદગુરુ દીન દયાળ, શરણુ તમારું રે,
 રાત દિવસ રૂઢિયા માંય, ઘડી ન વિસારું રે. ૧
 જ્યાં જોડે ત્યાં ગુરુ દેવ, નજરોમાં ભાળું રે;
 હું તો ઘેલી કરૂં ઘરમાંય, મોહું મન મારું રે. ૨
 મેંતો ઘરણારતું કામકાજ, સરવે વિસાર્યું રે;

- બીજું સુઝે નહિ મને કાંય, ધરં ધ્યાન તમારું રે. ૩
- ખાવું પીવું લેવું ને દેવું, કશું મને ના ગમે રે;
- દુરિજનથી રહું ઉદાસ, ગુરૂ સંગે મન રમે રે. ૪
- આતે સાચું થયું કે સ્વપ્નું, કોને જઈ કહીયે રે;
- ગુરૂએ મારેલ શબ્દનાં બાણ, મનમાં સમજી રહીયે રે. ૫
- ભલે ગાંડા કહેશે કે કાહો, મન જેવું માને રે;
- આતો ઘાયલ કેરાં દુઃખ, ઘાયલ હોય તે જાણે રે. ૬
- પુત્રવંતી પ્રસવનું દુઃખ, તે સઘળું જાણે રે,
- વંઝાને નહિ અનુભવ, આહું અવળું તાણે રે. ૭
- હોય પરજીલી જે બાળા, પતીનું સુખ જાણે રે,
- કુંવારીને નહિ તલભાર, તે સુખને ન જાણે રે. ૮
- પૂર્વ જનમના લખિયા લેખ, ગુરૂ આવી મળિયા રે;
- મારાં જન્મ મરણનાં દુઃખ, હવે તે! ધગિયાં રે. ૯
- દાસ સોમો કહે કરજોડ, ગુરૂની બલિહારી રે,
- આ ભવસાગરની માંય, લીધો મને તારાં રે. ૧૦

ભજન ૩ જી રાગ ઉપરનો.

- ગુરૂજી દર્શન દમ એકવાર, ગયા ક્યાં નાશી રે,
- આવું ના ઘટે મારા નાથ, તલસે છે આ દાશી રે. ૧
- ગુરૂ અમળા ઉપર આવો રોષ, ઘટે ના તમને રે;
- અમે બાળક બુદ્ધ અજાણ, દર્શન થો અમને રે. ૨
- મારી ભુલચુક કરજો માફ, કસૂર અમારી રે;
- હું પતીત હું અનાથ, શરણ તમારી રે; ૩

મારું સગું નથી જગમાં કોય, જોયું મેં વિચારી રે;
 માતપિતા સૂતને નાર, સ્વારથની કરે ચારી રે, ૪
 જગતની જુઠી દખી પ્રિત, દુઃખ ભાળ્યું એમાં રે;
 મેંતો છોડ્યો સૌનો સ્નેહ, આવ્યો ગુરૂચરણમાં રે. ૫
 ગુરૂ અંત સમાની માંય, થાજે તમે ખેલી રે;
 દાસ સોમો કહે કરજોડ, અરજ આરી છલી રે. ૬

પદ ૧ રાગ ગજલ.

પ્રભાતના પહોરમાં ઉઠી, લેવું નિત્ય નામ પ્રભુનું ટેક.
 પ્રભુના નામનો મહિમા, મોટો છે જાણજો પ્રાણી;
 વદે એમ વેદની વાણી, કહ્યું જો સંતનું માનું. પ્રભાત ૧
 પ્રભુના નામથી મહા, સમુદ્રમાં તર્યા પથરા;
 પ્રભુનું નામ જપવાથી; છે આ સંસાર તરવાનું. પ્ર૦ ૨
 પ્રભુના નામથી પ્રહ્લાદ, બળતા સ્થલથી બચ્યો;
 હિરણ્યકંશ મારવા પ્રભુએ, ધાર્યું છે રૂપ નરસિંહનું. પ્ર૦ ૩
 પ્રભુ નામથી અજમેળ, જમના હાથથી છુટ્યો;
 જુઓ હરિ નામનો પ્રતાપ, આવ્યું વૈમાન સ્વર્ગનું. પ્ર૦ ૪
 પ્રભુના નામથી ગુણકા, અધમ ઓધરી, જગમાં;
 ગજને હરિએ છોડાવ્યો, છેલું મુસ્તગ મગરનું. પ્ર૦ ૫
 વણા પતીતને તાર્યા, હરિનું લજન કરવાથી,
 એવી હરિ નામની સીદ્ધી, જો હોય પુણ્ય પૂરવનું. પ્ર૦ ૬
 પૂરવનું પુણ્ય જો પ્રગટે, જલે હરિ નામ તો આવે;
 અકરમી હોય અભાગી, ભાવે નહિ નામ પ્રભુનું. પ્ર૦ ૭

હરિના નામની સીદ્ધિ, ચમત્કાર હરિના;
 સંકટમાં સહાય તે કરશે, એવું છે નામ ધ્યેયરતું. પ્ર૦ ૮
 જોણે સદ્ગુણ સેવ્યા હોય, તે હરિનામને જાણે;
 સોમા હરિ નામનું ત્યારે, તને પારખું જડવાનું. પ્ર૦ ૯

ગજલ ૨ છ-રાગ ઉપરનો.

પતિવ્રતા હોય કોઈ નારી, પતીને પ્રભુ તે જાણે. ટેક.
 પતી વિના અવર ના પેખે, ન આવે કોઈ તેની લેખે;
 બીજાનું સુખના દેખે, તે સ્વર્ગ સુખને માણે. પતિવ્રતા. ૧
 પતીની સેવામાં નિત્યે, રહે હાજર તે પ્રિત્યે;
 વરતે નેમ એક ચિતે. તેને સૌ લોક વખાણે. પતિવ્રતા. ૨
 પતીને આવતા દેખી, રહે પ્રસન્ન મન પેખી;
 હજાર કામને નાખી, વરતે મરણ પ્રમાણે. પતિવ્રતા. ૩
 પ્રભાતના પહોરમાં ઉઠે, પતીને ત્રેમથી પુછે;
 તમારે જમવું શું છે, કહું વચન તે માને. પતિવ્રતા. ૪
 પતીના દુઃખમાં દુઃખી, પતીના સુખમાં સુખી;
 પતિવ્રતા ધર્મની ભુખી, જગતમાં નારી તે જાણે. પતિવ્રતા. ૫
 સોમો કહે ભક્તિ તે સાચી, પતીના સંગમાં રાચી;
 ઝીતી જક્તની બાણ, કહું આ વેદ પ્રમાણે. પતિવ્રતા. ૬

ગજલ ૩ છ-રાગ ઉપરનો.

વિધવા બાંધને કદીએ, ન કરવો સંગ પુરૂષનો. ટેક.

વિધવા હોય જે બાળા, તેને બહુ કરવા નહિ ચાળા;
 વસ્ત્ર પહેરવાં નહિ સારાં, મોહિત ધર્મ છે મનનો. વિં ૧
 એકાંત દેશના માંહી, કદીએ એસવું નાંહી,
 હોય ભાણેજ કે ભાઈ, નહિ ભરેંસો દીએરનો. વિં ૨
 અરે બધો ભવ બગાડે, પિયરના લોક લગાડે;
 સસરાને નિચું દેખાડે, બગાડે ધર્મ પોતાનો. વિં ૩
 હંદી જે થાય મુખ કાળું, બીજું સુઝે નહિ બાડ;
 આથી મરવું ઘણું સાડ, સુઝે કમોત કરવાનો. વિં ૪
 ઘડીમાં કાયા વટલાવે, પરાયા સંગમાં આવે;
 મનમાં વિચાર ન આવે, મિથ્યા સુખ માણવાનો. વિં ૫
 પાપ કર્મ જે કરશે, તેવાં ભોગવવાં પડશે;
 અંતે મહા દુઃખી થઈ મરશે, તેમાં નહિ ફેર પડવાનો. વિં ૬
 જે હોય ચતુર કે શાણી, ભણેલી શાસ્ત્રની વાણી;
 ચંચળતા મનની જાણી, નહિ વિશ્વાસ નારીનો. વિં ૭
 જેવાં તમે કૃત્યને કરશો, એવાં સૌ પ્રભુ તે જાણે;
 લખાશે ધર્મના પાને, ખાશે માર જમડાનો. વિં ૮
 અરે આ જીવ પાપીને, તમે સમજાવીને વારો;
 સુધરશે ધર્મ તમારો, એ ઉપાય તરવાનો. વિં ૯
 સોમાની શીખ ઉર ધારો, સંતના વચનને પાળો;
 આવ્યો છે અવસર આ સારો, તજો તમે સંગ કુસંગનો. ૧૦

ગજલ ૪ થી. રાગ ઉપરનો.

પરાધ નારને દેખી, નહિ કોઈ દિલકુ લોભાના. ટેક,
 નહિ ખાના પીના ભાવે, રાત ભર નિંદ ના આવે;
 નહિ આના જાના ફાવે, અહોનીશ જીવકું જલાના. પરાધ ૧
 ઘરકા માલ ધન સારા, ખાજવે પરદારા;
 પિછે તુઝકો કરે ન્યારા, આખિર બહોત પસ્તાના. પરાધ ૨
 બુદ્ધિ બળ આયુ સખ જાવે, જ્ઞાન ધ્યાન ના આવે;
 હરિકા લજ્જન ના ભાવે, વિષયા પુરમે વહેજના. પરાધ ૩
 જગતમે આખર જાવે, કોઈ વિશ્વવાસ ના ભાવે;
 વિહારમે દુઃખકું પાવે, જીવત નર્કમે જાના. પરાધ. ૪
 પરાધ નાર છે જુરી, ભરેલી ઝરની જુરી;
 સૌમા કર મનથી દુરી, ભજે શ્રીનાથ ભગવાના. પરાધ. ૫

ગજલ ૫ મી. રાગ ઉપરનો.

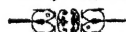
પરાધ નાર દુઃખ દાઢ, સમજ કર દેખ લે પ્યારા. ટેક.
 મીઠા મીઠા રાખદાને બોલી; આવે ધન માલ સખ ફોલી;
 ઉપજાવે કામની હોલી, ચુરી લેવે બદન સારા. પરાધ ૧
 દયાકી હીણ સખનારી, કરે પરપચ્છ છલ ભારી,
 મુખેથી જુઠ બોલનારી; કરે પુરષકો ખુવારા. પરાધ. ૨
 શુરી પાપ કર્મ કરવામે, ભરપુર પેટ ભરવામે;
 રાજ વસ્ત્ર પહેરવામે, અહોનીશ કરે વો ચાળા. પરાધ. ૩
 પુરષકા મનકું મોહાવે, નારી જારીમે ફસાવે;
 કિસમે આજુ બી જાવે, મુરખ હોવે નહિ ન્યારા. પરાધ. ૪

નારીના મનના વિચારો, સદા તમે ખોટા સહુ ધારો;
એછે નાગતો કાળો, ચઢાવે વિષની જવાળા. પરાઈ. ૫
ભરોંસે નારીના રહેવે, તે નરકોં ખરાખ કર દેવે;
સોમો છાયા નહિ લેવે, કરે નિત્ય જ્ઞાન વિચારા. પરાઈ. ૬

ગજલ. ૬ ઠી. રાગ ઉપરનો.

તજો પરનારની પ્રીતિ, ચહો નિત્ય સુખ જો પ્યારા. ટેક
દશાનન લંકાનો પતી, ઘેર મદોદરી સતી;
સીતાપર ખીગડી મતી, ગયા લંકાગઢ સારા. તજો ૧
દુર્યોધનકી મતિ થોડી, હતી સો ભાઈકી જોડી;
ગયા રાજપાટ સખ છોડી, રણ ભૂમિમેં સંહારા. તજો ૨
કૈયાકીચ હતો ખહુ કામી, પાંડવ-દ્રૂપદીકા સ્વામિ;
દીનાસો ભાઈકું હોમી, ભીમે અગ્નિમેં જરારા. તજો ૩
પરાઈ નારમેં દુઃખભારી, જોયું મેં મનથી વિચારી;
સોમા તજો નારિકી ચારિ, ચહો કલ્યાણ તુમહારા. તજો ૪

ગજલ ૭ મી. રાગ ઉપરનો.

જેવી પરનારમેં પ્રીતિ, એવી કરો ભજનસે પ્યારા. ટેક.
દુર્લભ માનુષ્ય તન પાયા, કે ભારત ભૂમિમેં આયા;
અખતો ખોજ લે કાયા, તેરે ઘટ માંહી કીરતારા. જેવી. ૧
ખસો નિત્ય સતસંગતમેં, લગાઓ ધ્યાન ઈશ્વરમેં;
રહો નહિ અખ ગફલતમેં, આયાહો વખત એ સારા. જેવી. ૨

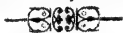
કરો સદ્ગુરસેં નેહા, મિથ્યાવત જાણો આ દેહા;
 ધન અરૂ માલ સુત ગ્રેહા, એ હથ સખ જુઠ પસારા. જેવી.૩
 યહાં કોઈ હે નહિ તેરા, કયું કરતા હે મેરા મેરા;
 આવેગા પાપ પુણ્ય ભેળા, ચલેસંગ નામ આધારા. જેવી.૪
 કુટુંબ પરિવાર સુતદારા, સખી સ્વારથકા સંસારા;
 સોમા તુજકું કરે ન્યારા, આવે જખ કાલ તુમહારા. જેવી.૫

ભજન ૧

મનતું રામ રામ બોલ, તને શું બેસે છે મોલ. એ રાગ
 હરિ જેમ રાખો તેમ રહિશ, હું તો નામ હરીનું લઈશ, દેક
 મરણ આદરી સનમુખ આવ્યો, પાછી પુઠ ના દઈશ;
 લોકડીયાંની લાજ મુકીને, જગનું મેહેજું સહિશ. હરિ જેમ.૧
 જપ તપ તીરથ વ્રત ના કરું, ગુરૂ ચરણમાં જઈશ;
 સતસંગતમાં જઈને બેસું, ગુણ જોવિંદના ગઈશ. હરિ જેમ.૨
 દેવી દેવતા હું ના સેવું પાખંડ મુકી દઈશ;
 સાચી ભક્તિ મારે કરવી, ગુરૂ વચન પાળીશ. હરિ જેમ.૩
 ગુરૂની સેવા પુજા કરું, માળા મુકી દઈશ;
 હરદમ તાળી યાદગિરીમાં, જનમારો ગાળીશ. હરિ જેમ.૪
 પુણ્ય પાપનો પિંડ બંધાણો, સુખ દુઃખ સઘળું સહીશ;
 બાનાની તું પત રાખજે, નહિ તો લાજ તારી જઈશ. હરિ જેમ.૫
 નિષ્કામ ભક્તિ મારે કરવી, આશા બાળી દઈશ;
 વ્રણ ભૂવનના સુખની તૃષ્ણા, હરામ બરોબર કહીશ. હરિ જેમ.૬

ગુરુને હું જોઈ હરખું, ઘર આવે ભોજન હઈશ;
 હરિજન હરિગુણ ગાય ત્યાં, હું ભાવ ધરીને જઈશ. હરિ જેમ. ૭
 હરિજનનો સંગ ના કરું, એથી અળગો રહીશ;
 કહુ સોમો મં હરી રસ પીધો, અધિકારીને પાઈશ. હરિ જેમ. ૮

પદ રાગ કાફી (ધીરાના પદનો.)

હરિ જેમ રાખે રે, તેમજ મારે રહેવું છે;
 સુખ દુઃખનું કર્મજ રે, તેને મારે સહેવું છે. રેક.
 પુણ્ય પાપનું પ્રારબ્ધ બંધાયું, દુઃખ આવે ને સુખ જાય;
 બે ચાર દિવસ સુખ દુઃખના, એમ ચઢતી પડતી થાય;
 વિધિએ લખ્યા લેખજ રે, ભોગવી મારે છુટવું છે. હરિજેમ. ૧
 કોઈથી ટાળ્યા એતો ન રળે, જો ઉપાય કરી લે અનેક;
 મટાડનારો છે સમરથ ધણી, જો ભક્તિની રાખે રેક.
 નિષ્કામી થઈને રે, જ્ઞાનાગ્નિમાં બળવું છે. હરિ જેમ. ૨
 અવિનાશીની અગમ ગતિ, કળી કોઈથી ન કળાય;
 કવિ પંડિત હારીને બેઠા, હોવન હાર તે થાય.
 અનુભવી જાણે રે, પ્રભુનું ધ્યાન ધરવું છે. હરિ જેમ. ૩
 અહં મમતા મનથી ત્યાગી, મુક્યા સરવે ઉધમાત;
 અબંડ તાળી હરી શું લાગી, ધુન્યમાં રહું દીન રાત.
 આશ્રહ વસ્તી થઈનેરે, અંતર લજન કરવું છે હરિ જેમ. ૪
 હરીનું હૃદય તે હરિને અરખું, આમાં મારું નથી કાંચ;
 બાંચભુત પંચભુતને સોંપ્યા, જોયું વિચારી ઉરમાં.
 આનંદ મારી લાગીરે, હવતાં મારે મરવું છે. હરિ જેમ. ૫

સુખ દુઃખ મારે સરખું થયું, સરખું માન અપમાન;
સદ્ગુરુ દેવે કૃપા કરી, લાગ્યું આતમ સાથે ધ્યાન.

દાસ સોમો કહું છે રે, નથી લેવું દેવું છે. હરિ જેમ. ૬

પદ રાગ (ઓધવજના સંદેશાનો.)

ભક્તિ ન ભાવે તે જીવ અભાગિયા,
સેવડાને ન ગમે ગંગા કેરું સ્નાન જો;
ઝેર તણા અંકુરે જેમાં જાગિયા,
વિષધરને ન સદે અમૃતનું પાનજો, ભ. ૧
જળધરનું જળ વાહાહું સૌ તર જાતિને,
અધમ જવાસો એથી તો સુકાય જો;
ઉલુક અભાગી રૂઠી માને રાતને,
અર્ક તણે અજવાળે આંખ મિચાય જો. ભ. ૨
ચંદ્ર તણા પ્રકાશજ ન ગમે ચોરને,
અધમ અજ્ઞાનીને અંધારે ઉમંગજો;
ધણી શું હેત ન હોય હરાયા ઢોરને,
શઠને ન ગમે સદ્ગુરુ કેરો સંગ જો. ભ. ૩
ગર્ધવને તો વૃષ્ટિકારે નવ ગમે,
મુંઢ ખર તે ઉનાળે મકલાય જો;
વેશ્યા હોય તે પરપુરૂષ સગે રમે,
વ્યસનીને વરદ્યાની બાન્તિ ન થાય જો; ભ. ૪
નીતિ ન ભાવે રે નર નાદાનને,
વ્યભિચારીને ન ગમે સતીની વાત જો;

સારું ને નરતુંરે સરખું સ્વાનને,
 કોઢીને શીખ દેતાં થાય ઉતપાતજે. ભ. ૫
 વાનીના લાડથી રીંજે વંતરાં,
 પામર પ્રીતિ કરી પુજે પાખંડ જે;
 હંસ હોય તે મુક્તાકુંથ ચુગે ખરા,
 ભજે વિવેકી જાણી બ્રહ્મ અખંડ જે. ભ. ૬
 ફેર ચઢેલો સરવને ફરતા લહે,
 સાચું કહેલું ધરે નહિ કોઈનું કાન જે;
 કમળા વાળો સરવને પીળું કહે,
 શુદ્ધ થએલાને રહે નહિ અભિમાનજે. ભ. ૭
 પુણ્ય તણાં ફળ પ્રગટે જે પ્રાણી તણાં,
 ગુરૂની સાથે તેને ઉપજે પ્રીત જે;
 જન ઘોટમ કહે તેનાં તપ જાણે ઘણાં,
 રૂઢી જેને ભક્તિ કેરી રીત જે. ભ. ૮

પદ રાગ ઉપરનો.

આરતીઓ ઉતારું મારા સદ્ગુરૂ દેવની,
 જેમણે આપ્યા મને જ્ઞાન તણા ઉપદેશ જે;
 અવસરને આવે રે ફરીફરી નહિ મળે,
 લખિયા અમારા પૂરવ જનમના લેખ જે. આરતી.૧
 મોંઘાને મૂલનારે સદ્ગુરૂ આપિયા,
 કળા અકકલનો કહેતાં ન આવે પાર જે;

સામેએ જમ્યે રે ગુરજના ચરણમાં,
પ્રેમ કરીને લાગું ગુરજને પાય જો. આરતી.૨

ગાતાને વાતારે હરિ ગુરૂ આવિયા,
દયા કરીને મુજપર કીધી મહેર જો;
અડસટને તીરથ રે ગુરજના ચરણમાં,
ફળ આપ્યું મને ઉપની આણંદની લહેર. આરતી.૩

ખાજડીયા આપું રે રૂડાં બેસણાં,
અગર ચંદનની કરું કપાળે આડજો;
પંખેથી ઢાળુરે ઝીણા ઝીણા વાયરા,
વધાવું કાંઈ ભરી કુલોના થાળ જો. આરતી.૪

એવીને એધાણી મારા સદગુરૂ રીઝીયા,
મંત્ર સાધ્યો મારા રૂઢિયામાંય જો;
એવાને મંત્રે મોટા સિદ્ધ થયા;
ગુરૂનો વાસો અમરાપુરમાં હોયજો. આરતી.૫

ગુરૂનો મંત્રરે હરદમ સાધતાં,
છુટે છુટેરે મને પ્રેમતણા પ્રભાવ જો;
હરતાં ને ફરતાંરે આનંદ ઉપજે,
છુટયા છુટયારે મારી દહતણા અહંભાવજો. આરતી.૬

ગુરૂગમ વાળા ગુરૂ મળ્યા મને સેજમાં.
ત્યારે થયાં મારા શીતળ વરણાં અંગ જો;
કહે મોતી એવા ગુરૂના દાસનો દાસજું,
મને મળ્યો ગુરૂ કાશીગરના સંગ જો. આરતી, ૮

પદ રાગ ઉપરનો.

અણુદને વાધ્યારે સખી મારા ઉરમાં,
 ગુરૂ મળ્યા મને તરણતારણ હાર જો;
 ભટકણે લુલીરે ભવ સંસારહું,
 વળાવી મુજને અખંડ વરની સાથ જો.

આણુદ.૧

સાસરીએ ચાલીરે સીધા શેરડે,
 મુકી મુકી મેં તો મૈયરીયાની વાટ જો;
 સગુને સાધવીરે કોઈ સંગે નહી,
 જ્ઞાન વૈરાગ્યને સંતોષના સંગાથ જો.

આ૦૨

સાસરીયાનાં મુખરે સૈયરો શું કહીએ,
 પરણી હોય તે જાણે પીયુનાં મુખ જો;
 મુંગાની વાતો રે મુંગા જાણશે.

ઘાયલ હોય તે જાણે ઘાયલનાં દુઃખ જો.

આ૦૩

પ્રથમની ઉત્પત્તિરે હતી પીતા થકી,
 વચ્ચે ચઢી હું ભવાટવીના પથ જો;
 મુરતીના સ્વરૂપેરે સ્વામિજીને ઓળખ્યા,
 પિતા હતા તેને કરી માન્યા મેં કથ જો.

આ૦૪

અંતર મુખ થાતાં રે અનુભવ જાગશે,
 લાગે લાગે જ્યારે સોહું શબ્દશું રંગ જો;
 દાસરે મોતી તો એમ ભણે,

ભલે મળ્યો ગુરૂ કારીગરનો સંગ જો.

આ૦૫

૫૬ રાગ ઉપરનો.

ચાંદલીઓ ઉગ્યારે સખી મારા ચોકમાં,
એરે ચાંદલીઆની શીતળવરણી છાંય જો;
ઓહને સોહને દારે સાધીયા.

તેનું અજવાળું પિંડ બ્રહ્માંડની માંય જો.
એરે ચાંદલીયાની ખેળ કરતી હું ખાંતથી,
હવે મટી મારે ઘોર અધારી રાત જો;

ચાં૦૧

સદગુરના શબ્દેરે હું સેજે ચઢી;
હવે જડી મારી આઘ અનાદીની જાત જો.

ચાં૦૨

હરતાં ને ફરતાં રે મન માફ ત્યાં રહે,
ઠરે નહી મન અવર કોઈએ ઠામ જો;

તૃષ્ણાઓ તુટીરે બ્રમણા ભાગી છે,
ભુલી ભુલી હું કુટિલતાનાં કામ જો.

ચાં૦૩

જગતની માયા તો નિશ્ચે નાશ છે,
આતમ ચાંદલીયો અખંડ છે અચિનાશ જો;

કાશીગર ચરણે મોતી એમ લણે,

લલો કરાવ્યો મને ચાંદલીઆનો પ્રકાશજો.

ચાં૦૪

૧ ૫૬ રાગ ગરબી: (સીતાના મહીનાનો રાગ.)

ગુરૂ દરશન દેખને આજ, ગયા ક્યાં ચાલીરે;

વહાલા છેતરીને દીધા છેહ, આપીને તાળીરે.

૧

હવે ઘડીએ ન પડે મુને ચેન, સતગુરૂ વિનારે;

મને છ'પના ગુરૂની થાય, રાત ને દીના રે.

૨

- મારી ઉઘને આળસ ગઈ, નિંદા ન આવે રે;
 ઝખડી જાણું રાતમાંય, ધુર દરશન ભાવેરે. ૩
 મારી લાજ જગતમાં ગઈ, તમારા કાબેરે;
 નિંદા કરે શ્રેણિયા લોક, દરશન દો આબેરે; ૪
 મારા જેવી અનેક નાર, દરશનને તલશેરે;
 મારે માનિતા તમે છો એક, પોતાની મને કરશેરે. ૫
 મારી ભુલ ચુક કરીને માફ, આવીને મળજોરે;
 કરજોડી કહે સોમદાસ, અરજ ઉર ધરજોરે. ૬

૫૬ રાગ થાળ ગરબી.

- જમવા આવો અમારે ઘર, મારાવાલારે;
 પ્રભુ જગત તણા પ્રતિપાળ, નંદના લાલરે. ૧
 તમે ભાવતણા ભોગી છો, અવિનાશી રે;
 ઉચ નીચ તમારે સમાન, પ્રેમના પ્યાશીરે. ૨
 વાલા શવરી કેરાં બોર, ભાવ ધરી લીધાં રે;
 એને આપ્યું અમર ધામ, જૈ દરશન દીધાં રે. ૩
 વાલા વિદુજને ઘર જઈ, જમિયા ભાજોરે;
 દુર્યોધનનાં પકવાન, દીધાં ત્યાજોરે. ૪
 વાલા સુદામાના તાંદુલ, હેત કરી લીધારે;
 તેણું દારિદ્ર કીધું દુર, કંચન મેહુલ કીધારે. ૫
 વાલા કરમાબાઈએ ખીચ, ભાવ ધરી રાંધ્યોરે;
 તેની ન બોઈ નાતકે જાત, પ્રેમ ધરી ખાધો રે. ૬

વાલા અનેક ભક્તોને ઘેર, તમે જઈ જમીયારે;
 મને આવ્યો દૃઢ વિશ્વાસ, મારે મન ગમીયારે. ૭
 વાલા ભાવતણે પરસાદ, નહિ પડે ભારીરે,
 મારી પુરણ કરજો આશ, અરજ ઉર ધારીરે. ૮
 વાલા જીમનાજનાં નીર, ભરેલી છે ઝારીરે;
 પાન સોપારીને લવિંગ, એલચી છે સારીરે. ૯
 વાલા જીલચુક કરજો માફ, ભાવની થાળ કીધીરે;
 સોમાને દોળે ભક્તિદાન, પ્રભુ દયાનીધિ રે. ૧૦

પદ ૧ રાગ મઝલ.

હરીકા ભજન કરનેકાં, તું યહ દુનિયામેં આયાહે; રેક.
 પૂરવ પુન્ય કર્મો કે બલસે, પાયા તું દેહ માતૃધ્યકા;
 વિચારી દેખ લે દીલસે, કયો તેં મોહ મચાયા હે. હરિકા૦૧
 ધન ધામ સુત દારા, કોઈ તેરા ન સંગાથી;
 અંતે જાના એકીલા, માયામેં કયોં ફસાયાહે. હરિકા૦૨
 જગતકી પ્રિતહે જીઠી, કરે સ્વારથ હેત સારા;
 હસિકુ સત્ય માન કરે, વૃથા જન્મ ગુમાયા હે. હરિકા૦૩
 ઘરોઘર શ્વાનથકી પેરે, અહોનીશ ભક્તતા ફીરે;
 ધનકે લોભકે કારન, તુએ મનકો સતાયા હે. હરિકા૦૪
 કામ અર કોધ ચોરોને, લુટા આતમ ધન તેરા;
 પ્રભુકા ભજન જીલા કર, અનેક યોનિ ફીરાયાહે. હરિકા૦૫
 સગા કુટુંબ નારીમિલ, સતસંગ સે અટકાવે;
 સોમા સંસાર સાગરમેં, કાયા નાવ ડુબાયા હે. હરિકા૦૬

પદ ૨ રાગ મઝલ.

હરિકા સમરણ કર પ્યારે, માનુષ દેહ તું પાયાહે. ટેક.
 પ્રહલાદ હરિકા લજન કરતા, પ્રભુએ સહાયતા કીની;
 દુષ્ટ પિતાકોં સહારા, અભિસેં બચાયા હે. હરિકા.૧
 સમુદર બિચેકે અંદર, આહે ગજકું પકડા;
 પ્રભુકા નામ લેતેહી, ગજેંદ્રકુ છોડાયા હે. હરિકા.૨
 સલામેં દૂપતીકું ઘેરી, લગે જળ ચીર બિંચનેકોં;
 લજ્જા પાંડવકી રાણી, શ્રીકૃષ્ણ ચીર બઢાયા હે. હરિકા.૩
 અજામિલ પડા જળ મરને, પુકારા નામ નારાયણકા;
 પુત્ર ભાવસે પ્રભુ આયે, જમ હાથસં ચુકાયા હે. હરિકા.૪
 અધમ જાતિ હતી ગનિકા, સૂડાકોં નિત્ય પઢાતી;
 રામકા નામ લેનેસે, પ્રભુએ આદાર દીયા હે. હરિકા.૫
 અપાર સંસાર સમુદરમેં, હરિકા નામ હે નૌકા;
 સમરણ કર પાર ઉતરના, સોમાએ કહી સૂતાયાહે. હરિકા.૬

પદ ૩ રાગ ગજલ.

કરો સતસંગ નિત્ય પ્યારે, ઉમ્મર બીત જાતહે તેરી. ટેક.
 કુટુંબ પરિવાર મુત નારી, દેખો તુમ મન વિચારી;
 કરે સખ સ્વારથકી ચારી, ચલે નહિ સંગમે ભેરી. કરો.૧
 તું એ દુનિયામેં આયાહે, માનુષ્યકા તન પાયા હે;
 પ્રભુકી યાદ બૂલાયાહે, તેરે શીર કાલ હે વેહેરી. કરો.૨
 બાલપન ખેલમેં ખોયા, જોખન નારી સંગ મોઢ્યા;
 છુઢાપે ઘરમેંચિત મોયા, તૃષ્ણા તુઝકોં રહી ઘેરી. કરો.૩
 આર પહેર ધંધમેં ખોયા, એક પહેર ગમ્પામેં રોયા;

તીન પહેર નિંદમેં સોયા, કરી નહિં યાદ પ્રભુ કેરી. કરો.૪
 તેરા વખત એ આયાહે, ક્યૌં માયામેં લપટાયાહે;
 સોમાએ કહી સૂનાયાહે, કરો મત ભૂલ કર દેરી. કરો.૫

ગજલ ૪ રાગ-ઉપરનો.

સદ્ગુરુ સંગમેં સુખહે, દખો તુમ દિલ વિચારી; ટક.
 છુટે સંધય સખી મનકા, મિટેગા રાગ આ તનકા;
 બદ્ધે સોહં સોહં રણકા, ચઢે જમ બ્રહ્મ ખુમારી. સદ્ગુરુ.૧
 જલે સખ પાપ જનમેકા, કટે બંધન કર્મેકા;
 હોવે જ્ઞાન આતમકા, તો જીવતાં મુક્તિહે તારી. સદ્ગુરુ.૨
 મિટે ભય તો આ ભવકા, કે ફેરા આવાગમનકા;
 જો હોવે નિચે દૃઢ મનકા, તો ઉઘડે અનુભવ બારી. સદ્ગુરુ.૩
 અધિકારી હોવે શુદ્ધ ચિતકા, સોમા વિદ્યાસ ગુરુકા;
 ઉતારે શિરતે જમકા, કરે કાલ પર સવારી. સદ્ગુરુ.૪

ગજલ ૫ રાગ-ઉપરનો.

ગર્ભમેં કોલ તે કીના, દીના ઐતાર દુનિયામેં; ટક.
 ગર્ભમેં પાલના કીના, પ્રભુ વિસાર ક્યૌંદીના;
 સમજ લે બુદ્ધિકે હીના, વિચારી દખલે મનમેં, ગર્ભમે.૧
 તેરે કાજ ધરને, પ્રથમ બુક્તિ એ કીની;
 હાડમાંસકી અંદર, સરજ્યા દુધ સ્થાનોમેં. ગર્ભમે.૨
 જનમ્યા પહેલ માતાકે, સ્તનમે દૂધતો દીના.
 અખ તું ક્યૌં રહે ભૂખા, ઉસિકું યાદ કર દિલમે. ગર્ભમે.૩
 મુંદર કાયા હે તેરી, હોવેગી રાખકી ટેરી;
 રહા શીર કાલ તો ઘેરી, પડા હે ક્યૌં તું ગફસતમે. ગર્ભમે.૪

એક દીન હૈં કરે જાના, કહ્યાં હોવેગા ઠિકાના;
માલિકોં જવાબતો દેના, સોમા સમઝ લે મનમે. ગર્ભમે. ૫
મજલ ૬ રાગ ઉપરનો.

તુઝે હે રામસેં મિલના, તો લે શરણુ ગુરુકા; ટેક.
જપ તપ દાન કરને સે, વરત નીચમ ધરનેસે;
તીરથ ધામ ફિરનેસે, મિટે નહિ ભરમ તો મનકા. તુઝેહિ. ૧
વેદ શાસ્ત્ર પઢનેસે, પાઠ પૂજા કરનેસે;
છાપા તિલક ધરનેસે, હોવે નહિ ભોક્ષ તો જનકા. તુઝેહિ. ૨
બઢાવે જટા જો શિરમેં, લગાવે ભખ્મ જો તનમે;
બસે જાકે સદા વનમેં, છુટે નહિ રાગ આ તનકા. તુઝેહિ. ૩
જો ગુરુ જ્ઞાન ઉર આવે, દેહાબાવ છુટ જાવે;
સોમા તે બુક્તિકોં પાવે, કટે બંધન કરમકા. તુઝેહિ. ૪

પદ ૭ રાગ ગજલ.

કરો સદ્ગુરુ સે ચારી, આપા હે વખત એ તેરા. ટેક.
સદ્ગુરુ શરણમેં જાવે, અભય પદકું પાવે;
જ્ઞાન સાગરમેં નહાવે, મિટે જરા મરણકા ફેરા. કરો. ૧
ત્વં પદ તત્પદ ત્યાગે, અસિ પદમેં જો જાગે;
સોહં સોહં કુન્ય લાગે, તો હોવે બ્રહ્મસે મેલા. કરો. ૨
વિશ્વ આત્મ દરસાવે, સમાન દ્રષ્ટી તો થાવે;
દેહા અધ્યાસ છુટ જાવે, દે ગગન ગહ જાઈં ડેરા. કરો. ૩
જગત હે સ્વપ્નેકી માયા, બાળગરે ખેલ રચાયા;
સોમાકે મન સમજાયા; કાયા રાખકા ઢેરા. કરો. ૪

પદ ૮ રાગ મઝલ.

એસા જ્ઞાન હુમારા, અખતું સમજલે પ્યારા. ટેક.
 સખ દુનિયાંકે અંદરમેં, ભરાહે રૂપ આતમકા;
 ચૈતન્યકે આશરે રહેતા, ચૈતન્ય સકલસે ન્યારા. એસા. ૧
 ચૈતન્ય જીવ અવિનાશી, જડ ચૈતન્યકા પરકાશી;
 ઘટ ઘટકા નિવાશી, ચૈતન્ય મલ આધારા, એસા. ૨
 ધૃશ્વરહે ફલકોં દાતા, જીવહે ફલકોં ભોકતા;
 ચૈતન્ય પ્રેરણા કરતા, નહિ હે ભેદ વિકારા. એસા. ૩
 મહણુ ત્યાગ કરતવ નાહીં, સદ્ગુરુ શાન સમજાઈ;
 સોમા મુક્તિ જીવતાં પાઈ, ઉઘડ્યાં અનુભવ પ્યારા. એસા. ૪

પદ ૯ રાગ મઝલ.

ગુરુએ ભરમ મિટાયા, આતમરામ ચોલખાયા. ટેક.
 આતમદેવ અવિનાશી, સ્વયં જ્યોત પ્રકાશી;
 સખકે ઘટમેં નિવાશી, નાહિ રૂપ રંગ કે કાયા. ગુરુએ. ૧
 સખમેં સરખો છે એ તો, સચરા ચરમેં રહેતો;
 મનકોં પ્રેરણા કરતો, અકળિત ખેલ રચાયા. ગુરુએ. ૨
 સિંધુ મેં ખિંદુ જેમ રહે છે, સાગરમેં સરિતા વહે છે;
 વેદ શાસ્ત્ર એમ કહે છે, ઘટમેં આકાશકી છાયા. ગુરુએ. ૩
 મણિકા ધાગાની માંહી, વ્યાપક જાણને ભાઈ;
 પર તાંતુ કેરી ન્યાઈ; આતમ બ્રહ્મ જગરાયા. ગુરુએ. ૪
 ખિલોનાં ખાંડના જેવાં; બનાયાં બને છે તેવાં;
 ભાગીને થાય ખાંડ જેવાં, એક બ્રહ્મ વિલસાયા, ગુરુએ. ૫
 મનકા સંપદ મિટાયા, અજ્ઞાનકા કોટ ઉઠાયા;
 સોમાને સંતે સમજાયા, મન શાન્તિ કું પાયા. ગુરુએ. ૬

ગઝલ ૧ નાસ્તીક વિષે.

નાસ્તીક હોય જે પ્રાણી, તેનો સંગ ન કરવો. ટેક.
 નાસ્તીક જન હોય એવા, ચૈતન્યને માને ન. તેવા;
 મુકી દે સદ્ગુરૂની સેવા, તેને કૃતદ્રી ગણવો. ૧ નાસ્તીક.
 વેદ શાસ્ત્ર વાંચીને, બને છે ખરના જેવા,
 અહં બ્રહ્મ મુખબોલે, બકવાદ તે ભણવો. નાસ્તીક. ૨
 મનમાં પિકાર બહુ ભરિયા, મળ વિશ્લેષ ન રાખિયા;
 રાગ દ્વેષના બળિયા, જાતિ અધ્યાસ ન મરવો, નાસ્તીક. ૩
 નિત્ય સત્સંગને છોડી, લોકોની નિંદા તે કરતા.
 એવા જ્ઞાની બહુ દેખ્યા, સોમા તેને નકંઠમાં જવો, નાસ્તીક ૪

ગઝલ ૨ આસ્તીક વિષે.

આસ્તીક હોય જે પ્રાણી, તેનું વચન ઉર ધરવું ટેક.
 કરે સેવા પુજા ભાવે; ગુરૂના ચરણમાં જાવે;
 ચિત્ત સત્સંગમાં લાવે, નિત્ય હરીનું ભજન કરવું. આં ૧
 સાધુ સંતને માને, વેદ શાસ્ત્ર પરમાણુ;
 ગુરૂને ગોવિંદ સમજાણુ, અપાર સંસારમાં તરવું. આં ૨
 કોઈની નિંદા ન કરવી. સમાન દૃષ્ટિ તો ધરવી;
 વિશ્લેષ બુદ્ધિ પરહરવી, જીવતાં મુખી થઈ ફરવું. આં ૩
 થોતાના ગુણ દોષ જોવા, પરના રૂઢિયે ન ધરવા;
 સોમા તે જ્ઞાની છે સાચા, જેને પરમારથ કરવું. આં ૪

ગઝલ ૩ ગુણનો અવગુણ માનવા વિષે.

અજ્ઞાની જન એવા; ગુણનો અવગુણ તે માને ટેક.
 બીજાને દુઃખ ઉપજાવા. અહોનીશ કદપના કરતા;

મનમાં વિચાર ન આવે, ધન તણા અભિમાને. અજ્ઞાની. ૧
 કુટુંબ પરિવારને દખી, મનમાં બહુ મકલાતો,
 માલ મિલકતને જોઈ, મુરખ મુછોને તાણે. અજ્ઞાની. ૨
 જેમ હોદર દરખોદ, હોરંગ આવીને ભોગે;
 કશું ન લઈ જાય જોડે, મુતો જાઈ મશાણે. અજ્ઞાની. ૩
 રંકને બહુજ સતાવે, નિર્ધનને તે ડરાવે;
 મુઠ અભિમાન ધરાવે, સોમા તે જમ હાથ જવાને. અગ ૪

ભજન ૧ રાગ ચાળખાનો.

મુરખની અકકલ મારી ગઈ, જગમા ફેગટ ફેલેતી થઈ. ટક.
 આડે મારગે પૈસા ખરચે, પુણ્યમાં વાવરે નહિ;
 દારૂ પીએ પરનારીને આપે, પાપમાં પુંજી ગમઈ. મુરખગ
 ચાર પૈસાની જીડી પીએ. આહા વિના ચાલે નહી;
 પાન ખાઈને મુખ લાલ દેખાડે. એવા લાલ ગયા છે વહી. ૨
 ગાંજે પિધા વિના ઘડી ન ચાલે, મન ભાટકાં મારે ભઈ,
 વ્યસની બીજને વ્યસન શિખવે; તેની સોખત કરવી નહી ૩
 સદ્ગુણનો અવગુણ માને, સતસંગત ગમે નહી,
 રાત પડે ભટકવાનું મુછે, ગમ્યાં મારે ભેગાથઈ. ૪
 પ્રભુ સમરણ મુખ ન આવે, ગુરૂનો સંગ રહે નહી.
 કહે સોમો એવા દુર્મતીને, અતે જમડા બાસે લઈ. ૫

ભજન. ૨ રાગ ચાળખાનો.

હરીનું ભજન કરોને ભાઈ, તારી ઉમ્મર આવી, રહી. ટક.
 બાળપણમાં બુદ્ધિ ન આવી, જોખનમાં મુકે નહી;
 નારીને દખી મોહ બધાથો, ઘડી પણ ચાલે નહી. હજી
 માખાપની મરજા ન રાખે, વરતે લાજ મુકી ઈઈ;

હસી બોલાવે નારી રમાડે, લે છલુકા છોકોડા સડી. હૃ૦૨
 લાલપાળ કરીને ચુશી લીવો, મુકયું ખોખું કરી ઘઈ,
 ઘડપણ આપ્યું ત્યારે દુઃખ પેઠું, કેહેડોમાં કગતર થઈ હૃ૦૩
 આશા તૃણા વધવા લાગી, બુદ્ધિ મારી ગઈ,
 ઈયાં છોકરાંમાં અગપો થયો, ખુણામાં ખાટ ઠગાઈ. હૃ૦૪
 તોએ મુરખ પ્રભુ ન ભજે, મરવા વેળા થઈ;
 માઈ માઈ કરી છોકરાને સોંપે, ઘર સંભાળજે ભાઈ હૃ૦૫
 એમ કરતાં મુખ પહોળું થયું, મુઓ તૃણા સંગલઈ.
 કહે સોમો તે ઇવ અજ્ઞાની, ગયો લક્ષચારાશીમહી. હૃ૦૬

ભજન ૩ જી—રાગ ચાબખાનો

મુરખા માનને મારો કહી, હરી ભજન કરી હવો ભાઈ. ટક.
 માત પિતા સ્વારથનાં બેલી અંતે અગગાં થઈ;
 નારી ખુણે ખાર દિવસ રહેશે, પછી બીજને ગઈ, મુ૦૧
 કારજ તાઈ કરશે ત્યાં સુધી. તને સંભારશે ભાઈ;
 માત પિતા સુત કુટુંબ કબીલો, બેઠાં વિસારી ઘઈ મુ૦૨
 આંખે કરીને દેખે અજ્ઞાની, બુદ્ધિ કેમ મારી ગઈ,
 બાપ દાદા તારા ઉઠી ગયા, તોએ મોહી રહ્યો માયા મહી મુ૦૩
 આંધળો કેમ થઈ રહ્યો છુઃ, જે વિચારી ઊર મહી,
 કહે સોમો મુક્તાનંદ ચરણે, તારી અંતે શી ગતિ થઈ. મુ૦૪

ભજન ૪ રામ ચાબખાનો.

અજ્ઞાની ઘરખારને જોઈ, રહ્યો મિથ્યા માયામાં મોહી. ટક.
 રણી રણીને ધન ભેળું કીધું, તૃણામાંહી તણાઈ;
 અભિમાન ઉરમાં ભરાયે, નાણાની કોથળી જોઈ. અજ્ઞાની૦૧

જાતી કહામીને અકકઠ હીંડ, મારા જેવો નથી કોઈ;
 ફાટી આંખે સત દીન ફરતો, જમડા વાટ રહ્યા છે બેઠ. અ૦૨
 રાજા રાવણ જેવા ઢીંઠી ગયા, અલીમાનમાં લંઠાં ખોઈ;
 નંદરાજા ઘેર હવું ઘણું નાણું, જાતાં વાર ના થઈ. અ૦૩
 અગર રાજાને સાઠ હજાર પુત્રો, પાણી પાવા રહ્યા ન કોઈ,
 પ્રભુની માયા આવેને જાય, મુરખ મમતા કરે સોઈ. અ૦૪
 કહે સોમો મુક્તાનંદ ચરણે, ગુરૂ જ્ઞાન જેને હોઈ,
 અહંમમતા તેનીજ છુટે, રહે સદગુરૂ ચરણે કોઈ. અ૦૫

ભજન ૫ રામ આખખાનો.

સમજીને શિખામણ કહી, રહેવું નિત્ય સતસંગ મહીં. ૧.
 મહા મોંઘો મુનખ્યા દહ મળીયો, દેવતાને દુર્લભ ભાઈ;
 કૃષ્ણદ્વિમાં ગુમાવી ન દેવો, કરી દ્યો શુભ કમાઈ. સમજ.૨
 સતસંગતમાં જઈ બેસો, દ્યો ગાવિંદના ગુણ ગાઈ;
 દહમાંથી આત્મા ઓળખવો, વિવેક વિચારને લઈ. સમજ.૨
 નિત્ય પ્રભુનું સમરણ કરવું, ભજન કિરતન ગાઈ;
 આસ્તિક પછે પ્રભુને ભજતાં, મંગલો રામ ગુસાઈ. સમજ.૩
 અનેક જન્મનાં પુણ્ય પ્રગટે, સતસંગ મળે આઈ;
 કહે સોમો મુક્તાનંદ ચરણે, રહે સદગુરૂ ચરણે જાઈ. સમજ.૪

૫૬-રામ ગરબી.

જાવે સતગુરૂ સંતને સેવજો રે, બેથી ઓળખાય સીતારામજો;
 ગરબી થઈને ચરણે જઈ રહોરે, સંતસંગત સુખનું ધામજો ભા.૧
 જાણ્યોરાશીરસખડુ ફેરો રે, આંચો મનુષ્યાજનમમ્મવતારજો;
 આજસમુદીને અભાગીધારે, તીજઆતમક્ષણ સંભારજો ભા.૨

હર ધંધામાંહી ભુલો પડ્યો રે; રાતે કરતો નિંદ્રાને અહારજો;
 સવારે કામની કદપનારે, ડાહ્યો થઈને કરે બહેવારજો. ભા.૦૩
 તારૂં આયુષ્ય એજે જાયછેરે, નહિ આવે જન્મજનો પારજો
 સગાં સંબંધીમાં ધુંધાઈરહોરે, બંધાયોમોહમાયાનીજળજો. ૪
 કહેસોમો ઝીતી બાણ હારીયોરે, જ્ઞાનાવિના મુરખ ગમારજો.
 કષ્ટ ભગુર આ દેહનોરે, અચાનક આવી પહોંચ્યો કાળજો. ૫

પદ. ૨ જી. રાગ ગરબી.

ધનધન સદ્ગુરૂ પરમાત્મા રે, તમારો મહિમા અગમ અપારજો;
 જીવતાંઅમનેતોમુખીયા કર્યા રે.આપ્યુઆત્મજ્ઞાન ભંડારજો. ૧
 જન્મ મરણનું દુઃખ ટાળિયું રે. છોડાવ્યા કર્મતણાપાશજો;
 પુણ્ય પાપથીઅળગોકર્યા રે, કીધોઅજરઅમરઅવિનાશજો. ૨
 હવે કાળ મને તે શું કરે રે, બ્રહ્મ કાળતણો મહા કાળજો;
 દેહ ઈંદ્રિ નહિ હું છું આત્મારે, નિરોપ નિર્ગુણ નિરાધારજો. ૩
 ગુરૂજ્ઞાન વિચારે તૃણા ટળીરે, ભાગી ગઈ મનની ભ્રાન્તજો;
 સંપત્તિ સરવે તો છુટી ગયા રે, મારી ચિત્ત વૃત્તિ થઈ શાન્તજો. ૪
 હવે ત્યાગ બ્રહ્મ કશું ના રહ્યું રે, થયા કૃત્ય કૃત્ય આજજો;
 સોમાને મુક્તાનંદ ગુરૂ મળ્યા રે, ગુરૂએ રાખી બાનાની લાજજો;

પદ ૧ રાગ ગરબી.

વંદન કરીને વારંવાર, ગુરૂ ચરણમાં રહીશું રે;
 ગુરૂ તરણ તારણ હાર સેવા કરીશું રે, ૧
 આગ્યો અવસર મારે આજ, હવેના મુકું રે;
 મારા આત્મના આધાર, સંગત ના મુકું રે, ૨
 ગુરૂએ આપ્યું અભયદાન, ભય મારો ભાગ્યો રે;

હતો મોહ નિદ્રાનીમાંય, સુતો હવે જાગ્યો રે, ૩
 ઓળખાવ્યું નિજ સ્વરૂપ, બ્રાંન્તિ મારી ભાગી રે,
 ભાસ્યો વિશ્વ બ્રહ્મ વિલાસ, વાસના ત્યાગી રે, ૪
 રાત દિવસ રહીઆ માંય, ધ્યાન ગુરુનું રહેજો રે;
 કર જોડી કહે સોમદાસ, ચરણની ભક્તિ દે જો રે, ૫

પદ—રાગ લાવણી.

ભાવ ભક્તિ બીન હરિજન કેસા, સમજ લે તું મન શાણા રે;
 બીના સદ્ગુરુ જ્ઞાન કેસા, ખરપે પોથી તાણા રે, ભાવ, ૧
 સંન્યાસી તુમ હોકર બેઠા, સંન્યાસ ઘર ન જાણ્યારે;
 લેખ ધરકે મુંડ મુંડાયા, મનમેં, બહોત ગુમાના રે, ૨
 બ્રાહ્મણ હોકર બ્રહ્મ ન ચિન્યા, અંગોળ કરે બહુ નહાનારે;
 ગલે મેં સુતકા તાર ડાલકે, બન્યા ભુત મશાણા રે. ૩
 મહંત હોકર મંદિરમેં બેઠા, ફેલકા અભિમાના રે;
 જટા બધાકે બન્યા બાવા, અંગ વિભુત લગાના રે, ૪
 તંબુરા બજાકર બન્યા ભક્તા, ભક્તિ મર્મ ન જાણ્યા રે;
 મંદિર જાકે ઓચ્છવ કરતે, ઠાકોર ના પહિચાના રે, ૫
 પાખંડ ભક્તિ સખ ચલાવે, લેદ કોઇ વિરલે જાણ્યા રે;
 સદ્ગુરુ મિલ્યાસો ભક્તિ જાણે, આત્મરામ ઓળખાણા રે. ૬
 આચારી આચાર કરી મરતે, મુર્તિકૃ રીઝાના રે;
 દંભ કરીકે લોક ભરમાવે, વિચાર ઉર નહિ આનારે, ૭
 સંસારી સખ પડે ભરમમે, સંત બચન નહિ માન્યા રે;
 કહે સોમો મુક્તાનંદ ચરણે, ગુરુજ્ઞાને હરિ પહિચાન્યારે. ૮

પદ—રાગ લાવણી.

જોગી હોકર જોગ જો સાધે, નિત્ય સમાધી લગાનારે;

દ્વેત ભાવના છુટે નાંહિ, મિટે નહિ અજ્ઞાના રે, જોગી. ૧
 સિદ્ધ હોકર સિદ્ધિ બતાવે, એ પાખંડ હુમ જાણ્યા રે;
 લોક ભરમાવે ધનકે કારણ, જગત ધુતી ખાનારે જોગી ૨
 તિરથ વરત કરે બહુ ભાંતિ મનકા તરંગ ઉઠાનારે;
 કાશી ન્હાવે મથુરાં ન્હાવે, મનકા મેલ ન જાનારે જોગી ૩
 કસ્યાણ કારણ સખકોઈ ભટકે, કસ્યાણ મારગ ન્યારારે;
 સંત સંગતકુ છાડી કરકે, કહાં મીલે ભગવાનારે. જોગી, ૪
 ગુરૂ ચરણમે' કસ્યાણ તેરા, લે સદ્ગુરૂ જ્ઞાનારે;
 કહે સામે મુક્તાનંદ ચરણે સીતારામ યોગખાણા રે જોગી. ૫

૫૬-રાગ-ગઝલ.

આ સંસારના માંહી ન દેખ્યું સુખ કર્યામાં ટેક,
 નથી સુખ ઘરના માંહી, નથી સુખ વનનામાંહિ;
 નથી ખાવા થવાથી, નથી તો સુખ ગુફામાં, આ૦૧
 નથી સુખ જોગ લેવામાં, નથી સુખ ભોગ ભોગ્યામાં;
 નથી સુખ મઠ બાંધ્યામાં નથી તો સુખ ચેલામાં, આ૦૨
 નથી લગાટી વાળ્યામાં, નથી સુખ ખાખ ચાળ્યામાં;
 નથી સુખઘરોઘરમાગ્યામાં, નથી તો સુખ તિરથમાં, આ૦૩
 નથી સુખ ઘણા સંબંધીમાં; નથી સુખ ઈયાં છાકરામાં;
 નથી સુખ માલ મિલકતમાં, નથી તો સુખ હવેલીમાં આ૦૪
 નથી સુખ વેપારમાં, નથી સુખ સોદાગરમાં;
 નથી સુખ રાજપાટમાં. નથી સુખ દેહના ભોગમાં આ૦૫
 નથી સુખ ઘોડા ગાડીમાં, નથી સુખ લાડી વાડીમાં;
 નથી સુખ ઘરની નારીમાં, નથી સુખ પરનારીમાં આ૦૬

નથી સુખ થણા હહાપણમાં, નથી સુખ ગાંડાપણમાં;
 નથી સુખ મુન્ન રહેવામાં, નથી તો સુખ બોલ્યામાં આ૦૭
 અરે કેટલું કહું સુખથી, કહેતાં પાર ન આવે;
 સરવેમાં દુઃખ મેં દેખ્યું, કહું લખી મેં થોડામાં, આ૦૮
 સુખ વૈરાગ્યમાં ભાળ્યું, સંત સમાગમ કરતાં,
 સોમા મુક્તાનંદનું સુખ, લેવું તારી સમજણમાં, આ૦૯

૫૬-૧

જ્ઞાની જનને એકલું, આત્મચિંતન કરવું રે;
 અહંકૃતીનો ત્યાગ કરિ, જીવતાં મરવું રે જ્ઞાની૦૧
 હરખ શોકની નદીઓ મોટી, ભવસાગરમાં.
 પોતામાં ન માની લેવી, મનનું ધરવું રે, જ્ઞાની૦૨
 કલેશના કાંટા, સગા સખથી તણા,
 વિવેક વિચારે, તેના સંગે રહેવું રે જ્ઞાની૦૩
 વહેમ સઘળાં બાળીને, નિરભે થઈ રહો;
 જગત આત્મ એક જાણી, કોમને દુઃખ ન દેવું રે; ૪
 નિંદા સ્તુતિ દેહની, રાગ દ્વેષ ના ધરો;
 વાસનાનો ક્ષય કરી, આનંદમાં ફેરવું રે, જ્ઞાની૦૫
 પુન્યપાપનું પ્રારબ્ધ તેમાં, સુખ દુઃખ આવશે;
 તેને તો સનમાન કરી, સહી લેવું રે જ્ઞાની૦૬
 પ્રારબ્ધ અનુસાર થવાનું, ફેર ના પડે;
 ભોગવ્યા વિના છુટકો નથી, ભોગવી છુટવું રે. જ્ઞાની૦૭
 શેષ પ્રારબ્ધ રહ્યું તે, કાળવ્યતિત કરવો;
 અશુભ કર્મ ત્યાગ કરી, શુભ કર્મ કરવું રે જ્ઞાની૦૮

જ્ઞાનીને કંઈ કર્તવ્ય નહિ, પરમારથ કરવો;
સોમાને ગુરૂ મુક્તાનંદનું ધ્યાન ધરવું રે,

જ્ઞાની૦૬

૫૬-૨

મનુષ્યા દેહ ધરીને, આત્મ વિચારના કર્યો,
મુરખ અજ્ઞાની, અનેક યોનિમાં ફર્યો ટેક
મારે શું કર્તવ્ય છે, હું ક્યાંથી આવિયો; મનુષ્યા. ૧
અંતે મારે જાવું ક્યાં, સાથે શું લાવિયો.
ધર નારી મુત જોઈ, ધનનો મદ ચઢ્યો;
વાસનામાં બંધાઈને, ભુજંગનો દેહ ધર્યો. મનુષ્યા. ૨
ધન રહ્યું ભોંયમાં, કાં રહ્યું ત્રિજેરીમાં,
ન ખરચ્યું ન ખવાયું, ના પરમાર્થકર્યો. મનુષ્યા. ૩
ભાગ્ય વિના કેમ કરી, ધન ભોગવે;
અકર્મિનો પડિયોકાણો, ભોંયમાં દાટયોતે રહ્યો. મનુષ્યા. ૪
જોઈ નારી માતા થઈ, લક્ષ્મિ તો રહ્યો;
ભાગ્ય પ્રમાણે ભોગવવું, એમાં ફેર ન પડ્યો. મનુષ્યા. ૫
જેમાં જેવું મન ઝાઝું, તેવી ગતિ થવાની;
સૂક્ષ્મ વાસના ત્યાગે તો, મોક્ષમાં ભળ્યો. મનુષ્યા. ૬
જેવી મતી તેવી ગતિ, અંતે થવાની;
મુરતા ત્યાં પ્રાણ જઈને, દેહતો ધર્યો. મનુષ્યા. ૭
સતસંગત કરીને, ગુરૂ જ્ઞાન જાતું લે,
સોમા વાસનનો ક્ષય કરી, પુનરપી જન્મ ન ધર્યો મનુષ્યા. ૮

૫૬-રાગ ગઝલ ૧

મહારી સહાયનો કરનાર, ઈશ્વર છે બધી મહારો.

સૌના મનની જાણનાર પ્રભુ મને પ્રાણથી પ્યારે;
 પ્રભુ હું રાજી હું તાહારી, રાખજે લાજતું મહારી.
 આપ્યે ભક્તિ મુને પ્યારી, કરી લેતું મને તહારો. મહા૦૧
 હરીના ગુણ ગાવામાં, સદા રાજી મન મહારં;
 ઉઘાડ્યું હૃદય તેં મહારં, દેખાડ્યો બ્રહ્મ ઝલકારો. મહા૦૨
 મહારં મન હરી લીધું, કાંઈ કામણતેં કીધું;
 તહારં ધ્યાન મુને દીધું, સાચવ વહેવાર તું મારો મહા૦૩
 હવે મારે કાંઈ નથી કરવું, હરી ભજન ચિત્ત ધરવું;
 અખંડ હરીવરને વરવું; છે વિસ્વાસ મને તહારો. મહા૦૪
 તારું ભજન કરતામાં, પડી જાય દેહ જો મહારો;
 રાજી હું ઘણો વહાલા, એ અરજ ઉરધારો. મહા૦૫
 માતની રાહ જોઈ ખેડો, આંગણે લગનીઓ આવે,
 પુખ્તી લેતાં વાર શાની, એમ આનંદ છે મારો મહા૦૬
 સોમાને ગાંડો જો કહેશો. ભલે મુરખ જો ગણશો;
 સર્વેમાં આનંદ છે મારે, લાગ્યો સંસાર મને પ્યારો મહા૦૭

ગઝલ-૨

પ્રભુ કે ભજન કરને મેં, સદા સુખ હું લાઘ. દેક.
 જસને મન વસ કીધા, તીસને સુખકું લીધા;
 બ્રહ્માનંદ રસ પીધા; જીવતાં મુક્તિ કું પાઈ. પ્રભુ૦
 હરિગુણાનું વાદ ગાયા, દુનિયામેં તેજ કમાયા;
 મનથી અલગ થઈ માયા, લોકમેં જસ ગવાઈ પ્રભુ૦
 મન મરકટકું વારો; ચંચળતા ચીત્તકી ટાળો;
 સુધરસે મનખો તમારો, કરો સતસંગ સુખદાય પ્રભુ૦

પ્રભુ પુન્ય પાપકું જોતા; ખલકની ખબર તે લેતા;
 જેવું કરે તેવું ફલ દેતા; સૌ તેની નજર માંઈ પ્રભુ
 ઇશ્વર વિદ્યકા સ્વામી, મનકા અંતર જામી;
 સમદ્રષ્ટી અહંતામી, સોમા નિત્ય લજન કરવાઈ પ્રભુ

મંજલ-૩

ઇશ્વર કું જાણ લે બંદે, વો માલિક હૈ તેરા-ટક;
 સુંદર તુ જે દેહ દીયા હૈ; મનોહર મુખ કીયા હૈ.
 હાથપાઈ ચલને કો, ખનાયા કાયાકા ઠહેરા. ૪૦
 ખનાયા પેટ ખાને કો, આંખો સે; રૂપ જોનેકો;
 નાસિકા સુગંધ લેનેકો, આખીર હૈ રાખ કાઢેરા. ૪૦
 ગાફીલ સોચ લે મનમે, કર્યુ આશક હુઆ તનમે;
 આવેગા મોત થડી પલમે, પીછે પસ્તાયગાએરા. ૪૦
 પ્રભુકું યાદ કર દિલમે, જોઠ સત સંગતમે;
 સોમા મત રહો ગફીલતમે; છંદગી જાત સવેરા. ૪૦

મંજલ-૪

હરિકી અકળીત હૈ માયા. ગુરૂ ખીના બેઠ ન પાયા-ટક;
 પ્રભુ સખ દેહ કે માંહી; મગર વો મીલતા નાંહી;
 ગુરૂ ખીના જ્ઞાનના પાઠ, હુકન તિરથકું ધાયા. હરિ
 ચૈતન્ય સખ ઘટકે અંદર, ઉસીકા કાયાહે મંદર;
 જો સમજે મનવા બંદર, હરિ દરસન કો પાયા. હરિ
 છાઠ વિષયકી લાલચકો, જો ચાહતા હૈ તિરનેકો;
 લગા મન હરીકે લજન કો. તેરા વખત એ આયા. હાર
 તેરા માલિક તુંજ માંહી, તુંજથી હરિ જુદા નાંહી;
 સામા સમજ લે લાઇ અખતુ ખોલ લે કાયા. હરિ.

ભજન ૧

સદ્ગુરને સેવીને લાભ લીજીએરે,
 સોહં સોહં સોહં ધુન્ય નિત્ય કીજીએ રે; ટેક.
 મલ્યો મનુષ્યા જનમ ન હારીએ રે,
 ગુરૂજાને જીવદશા ટાળીએ રે. સં ૧

પળપળમાં આયુષ્ય ઓછું થાય છે રે,
 અઢયું પુર ઉતરી જેમ બાય છે રે. સં ૨

કાચી કાયાનો ભરોંસો ન કીજીએ રે,
 ભાવ ધરીને હરીરસ પીજીએ રે. સં ૩

નર દેહ ફરી ફરી નહી મળે રે,
 દેવાદિક જેની આશા કરે રે. સં ૪

આવ્યો અવસર હવે ન ચુકીએરે,
 નીજ કર્તા પ્રભુને ઓળખીએ રે. સં ૫

સત્સંગમાં રહીને ભજો રામને રે,
 સોમા જઈ વસો હરી ધામને રે. સં ૬

ભજન ૨

પ્રભુ મારો સત્યનો છે જેલી રામ, જેણે નામ લીધું;
 વાલાજી મારા પ્રદહાદે રામનામ લીધું;

તેનુ પ્રભુએ રક્ષણ દીધું રામ. જેણે નામ લીધું. ૧
 વાલાજી મારા વનમાં ધ્રુવે ધ્યાન ધરિયું,

શ્રીકૃષ્ણે દરશન દીધું રામ. જેણે નામ લીધું. ૨
 વાલાજી મારા ગુણિકા રામ નામ લેતી;

તેને વૈકુંઠ ધામ લીધું રામ. જેણે નામ લીધું. ૩

વાલાળ મારા અબમેળને તાર્યે,

અંતકાળે દરશન લીધું રામ. જેણે નામ લીધું. ૪

વાલાળ મારા ગ્રાહે ગળને પકડ્યો,

તેનું મુસ્તક હરીએ ઊઘું રામ. જેણે નામ લીધું. ૫

વાલાળ મારા મેહિતાની વાહારે ચઢીયા,

હાર આપી કારજ લીધું રામ. જેણે નામ લીધું. ૬

વાલાળ મારા મીરાંની પત્ય રાખી,

ઝેર હળાહળ પીધું રામ. જેણે નામ લીધું. ૭

વાલાળ મારા નામાની છાપરી છાઈ,

હરી નામ લાગ્યું મીઠું રામ. જેણે નામ લીધું. ૮

વાલાળ મારા ધનાએ ધીરજ આણી,

તેની એલીનું કામ લીધું રામ. જેણે નામ લીધું. ૯

વાલાળ મારા સંકટમાં થાજે. બેલી;

સોમાએ શરણું લીધું રામ. જેણે નામ લીધું. ૧૦

ભજન ૩ રાગ ઉપરનો.

વાલો ભકતોનો સંગાથી રામ, પ્રભુ સહાય કરશે;

પ્રતિપાળ બહુ નામી રામ, દુઃખ સોનાં હરશે. ટેક.

દયા ધિરજ શાન્તિ હૈયામાં બે રાખે,

જે નિત્ય પરમારથ કરશે રામ, પ્રભુ સહાય કરશે. ૧

હરીનું ભાવધરી કથા કિર્તન કરવું;

સત્ય ધર્મ ધારણા ધરશે રામ. પ્રભુ સહાય કરશે. ૨

મન વચન કાયાએ શાન્તિ સૌને આપે,
 તે ભવસાગરમાં તરશે રામ. પ્રભુ સહાય કરશે. ૩
 વેદશાસ્ત્ર ઉપર શ્રદ્ધા હોય જેની સાચી;
 તે જન ભક્તિમાં ભળશે રામ. પ્રભુ સહાય કરશે. ૪
 સાધુ સંતને બાણે હરિ રૂપ જેવા,
 ભેદ બુદ્ધિને ટાળી રામ. પ્રભુ સહાય કરશે. ૫
 ગુરૂને ગોવિંદ એક સમાન જે બાણે;
 તે જનને પ્રભુ મળશે રામ. પ્રભુ સહાય કરશે. ૬
 દાસ સૌએ કહે છે માની લેજો સાચું;

તે જમ હાથે ના ચઢશે રામ. પ્રભુ સહાય કરશે. ૭
 પદ. ૧ ઓધવજી સંદેશો કહેજો શ્યામને. એ રાગ.

સમન્તવુ મનવારે તુજને ફરી ફરી,
 સાચી શિખામણ સંતની તું માનજે;
 બુલો પડીને ભવસાગરમાં શું ભરે,
 વેદ શાસ્ત્રતું કશું ધર તું ધાનજે. સં. ૧
 પાપ કર્મ તું મુછી દેને પ્રાણિયા,
 સત્ય કર્મમાં કરને ભાવે પેહેલજે;
 કૃપિયામાં સંભાર પ્રમુના નામને,
 જેથી તારા ધોવાય મનના મેલજે. સં. ૨
 કર્તા પ્રભુએ નરદેહ તુજને આપીયો,
 હવે ધરને પરમેશ્વરતું વ્યાપજે;
 અનેક યોનિમાં ફેરા તું બાહુ ફેરો,

હરીએ છોડાવી લક્ષ ચોરાશી આણુને.

સં. ૩

ભાવ ધરિને ભજ તું શ્રીભગવાનને,

જેથી તારો જન્મ કૃતારથ થાયજો;

કહે સોમો ના વિસારીશ જગનાથને,

ઘડી પળમાં આ દેહ પડી જાયજો.

સં. ૪

પદ. ૨ રાગ ઉપરનો.

ચૈતન્ય સદ્ગુરુ દેવને નિત્ય સેવતાં,

સેજે ઉતરશે ભવસાગર પારજો;

જાલે આલે ને ઉત્તર આપે તે ખરો,

સત્ય મારગ બતાવે આપી વિચારજો,

ચૈતન્ય. ૧

મંદિરમાં જડ મૂરતિ કાંઈ જાલે નહિ,

પહેલું પગથિયું થોડી બુદ્ધિનું કામજો;

ઢિંગલાં ઢિંગલી રમે હોય બાળક જે,

પામર અટકી રહે માની હરી ધામજો.

ચૈ૦ ૨

કરે દર્શન પણ શ્રીકૃષ્ણને ના આજખે,

પાંચ ભુતનું ઉભું કર્યું છે પાષાણુજો;

મૂર્તિને માને પણ વચન માને નહિ,

ભગવદ્ગીતામાં કર્યાં છે આત્મ વખાણુજો.

ચૈ૦ ૩

અરબુનને ઉપદેશી બાહ મોહ ટાળિયો,

ભાળ્યો આ જગ આત્મ પ્રદ્ધ વિલાસજો;

જ્ઞાનને ત્યાગીને અજ્ઞાની ભટકતા,

નિજકર્તા પ્રભુ આજખે નહિ પાસજો.

ચૈ૦ ૪

જડને સેવીને કહ્યાણુ નીજ માનતા,
 સદ્ગુરૂથી મનમુખી રહે વિમુખજો;
 અનેક ભાવના હોય અજ્ઞાની તણી,
 તેની કેમ કરી લાગે ભવમાં ભુખજો.
 એક ભાવનાવાળા તો જ્ઞાની કોઈક છે,
 જેને મળ્યો હોય સદ્ગુરૂ કેરો સંગજો;
 દાસ સોમો કહે દૃઢ નિશ્ચય હોય જેહનો,
 તેના રૂઢિયામાં લાગે હરિકેરો રંગજો.

ચૈ૦ ૫

ચૈ૦ ૬

પદ ૩ રાગ ઉપરનો.

સમજુ જન શિખામણુ માને સંતની,
 ગુરૂ સેવ્યાવિના મન શુદ્ધ ન થાયજો;
 સમ દમ આદિ સાધન કહ્યાં જે વેદમાં,
 રૂઢે ધારે તે અધિકારી કહેવાયજો.

સમજુ. ૧

ગુરૂનાં વચન સાંભળે શુદ્ધ ચિત્તથી,
 તેનું કરે શ્રવણુ મનન નિદધ્યાનજો;
 અહંતા મમતા ટળે આ દેહની,
 થાય આત્મ સાક્ષાત્કાર જ્ઞાનજો.

સમજુ. ૨

કારણુ અવિદ્યા જાતાં પ્રેમ ઉપજે,
 ત્યારે થાયે સ્થુળ દેહનો અભાવજો;
 ભગૃત સ્વપ્ન સુષુપ્તીને મુકતાં,
 ચિત્ત વૃત્તિ તુરિયા પદમાં ઠેરાવજો.

સમજુ. ૩

તુરિયા શુદ્ધ આત્મા તાહારું નામ છે,

તુરિયા તિત પરમાત્મા તે તું જાણજો;

પિંડ પરપંચ સર્વે તુરિયામાં રહ્યો,

અદ્ધ નિર્વિકલ્પ સમાધી માંણજો.

સમજી. ૪

કાંઈ નથી ત્યાં તુંજ પ્રકાશક એક જ,

ઈંડિ અદ્ધાંડનો ચૈતન્ય દેખન હારજો;

કહે સોમો ગુરૂ જ્ઞાન દૃષ્ટિએ વિચારજો,

ત્યારે તુને શું કરે જન્મ કાળજો.

સમજી. ૫

પદ ૪ રાગ ડિપરનો.

સદગુરૂ કરવારે સજ્જનો જોધને,

જે આપે આત્મજ્ઞાન તણો ઉપદેશ જો;

અપાર સંસાર તરવાને દારણે,

સદગુરૂ સેજે પહોંચાડે સ્વતંત્રજો.

સં ૧

ભુલેલા જીવની જ્ઞાનિયો ભાગીને,

સંધ્ય ટાળીને કરે ચિત્ત વૃત્તિ શાન્તજો;

મનના વહેમ બાળે ગુરૂ જ્ઞાનથી,

જીવ દશા ટાળે સંભળાવી વેદાન્તજો.

સં ૨

ગરજી થઈ ગુરૂ શરણે જીવું પ્રેમથી,

શુદ્ધ ભાવે સદગુરૂને નિત્ય સેવજો;

સેવા કરતાં પુછવું હું તે ગુરૂ કોણ છું,

ક્યાંથી આવ્યો ક્યાં જવું મારું શું લેવજો.

સં ૩

ગુરૂ દયાળુ કૃપા કરીને ઓળખાવશે,

ત્યારે તારું જરા મરણ દુઃખ બચજો;

સત્યવેદ ગુરુ વાક્ય તણા વિશ્વાસથી,
સોમા શ્રદ્ધા રાખે તો મુક્ત થાયજો.

સં ૪

પદ ૫ રામ ઉપરનો.

ગુણ ગ્રાહક થઈએરે સદગુરુને સેવતાં,
દોષ બુદ્ધિનો પ્રથમ કરીએ ત્યાગજો;

વાંકા ચુકા ઘાટ નદીના હોય છે,

નિર્મળ જળ ગંગાનું માંહે અથાગજો:

ગુણ ૧

શુદ્ધ વાણી રૂપી જળ પીધે ખ્યાસ છીપશે,

ઘાટ જોયે આત્મ તૃપ્તિ ન થાયજો;

ભુખ ભાગે પ્રત્યક્ષ ભોજન જમતાં,

જડ દરશનથી અજ્ઞાન ન જાયજો.

ગુણ ૨

કાળી કપિલા હોય પણ દૂધ દે ઘણું,

રૂપ જોયેથી દૂધ મુખમાં ન જાયજો;

વપુ દષ્ટિ ત્યાગીને હંસ સનજન બને,

શુદ્ધ દૂધથી ગ્રાણ આત્મ ધરાયજો.

ગુણ ૩

સો ગુણમાં એક અવગુણ તો હોય છે,

જીવો ગુલાબ ફુલને કાંટા ભરાયજો;

શુદ્ધ સુમુક્ષ અવગુણ સામું જીવે નહિ,

એ અધિકારીને આત્મ જ્ઞાન થાયજો.

ગુણ ૪

હંસ હોય તે સાર સાર ગ્રહણ કરે,

કાગ બુદ્ધિ ચાંદાના જોનાર જો;

કહે સોમો તે જનને સદગુરુ શુંકરે,

બુદ્ધિદિણ અવગુણના માનનારજો.

ગુણ ૫

પદ. ૧ રાગ કાફી (ઉપદેશી)

જીવ અભિમાની, પરમેશ્વર ઓળખીને મુક્ત થાને;
 મળ્યો મનુષ્યા દેહ, ભાવ ધરીને ગોવિંદના ગુણ ગાને. ટેક.
 તું આવ્યો ગર્ભમાં કોલ કરી, તુને બહાર કહાડ્યો શ્રીરે હરી.
 માયા આવણે બુદ્ધિ પાછી ફરી. જીવ અભિમાની. ૧
 પ્રભુનો ઉપકાર જોને વિચારી, કેમ મારી ગઈ મતી તારી;
 શું બેઠો હરીને વિસારી. જીવ અભિમાની. ૨
 ધામ ધરા સુત નારી જોઈને, મુરખ રહ્યો માયામાં મોહીને;
 વહોયો કાચ હરી હીરો ખોઈને. જીવ અભિમાની. ૩
 ધન રણી રણીને લેગું રે કર્યું, ન ખાધું ન પુણ્યમાં વર્યું,
 અભાગી જીવે લોંચમાં ભર્યું. જીવ અભિમાની. ૪
 તું આવ્યો હરી જસ ગાવાને, કેમ લાગ્યો મોહ મયાવાને;
 કહે સોમો બેઠો જમપુર જાવાને. જીવ અભિમાની. ૫

પદ ૨ રામ ઉપરનો,

મનમુખી જીવ, સદ્ગુરૂ વિના ભવસાગર કેમ તરશે;
 ગુરૂજ્ઞાન વિના, ભૂલા પડીને અનેક યોનિમાંહી ફરશે. ટેક.
 તું જપ તપ વૃત્ત દાન કરે, ધામ તિરથ યાત્રા માંહી ફરે;
 એમ પ્રભુ તુજને નહિ મળે. મનમુખી ૧
 મન કલ્પનાએ સાધન સાધે, અભિમાન તુજને બહુ વાધે;
 તેમ તેમ કર્મ બંધન બાંધે, મનમુખી. ૨
 ગંગા જીમનામાં જઈ સ્નાનકરે, તારા અંગનો મેલ તેણે ટળે;
 મન શુદ્ધ થાય હરિ ભજન વડે. મનમુખી. ૩

તું કાશી દ્વારિકાં જઈ આવ્યો, લોકમાં તુજને ગર્વ આવ્યો;
સુરખ ફેગટ ફેરો ફરી આવ્યો. મનમુખી. ૪

શુબ્ધ ભાવે સમરણ ના કીધું, અમૃત ઢાળીને વિખ પીધું;
કહે સોમો ગુરુતું શરણ ના લીધું, મનમુખી. ૫

પદ ૩ રાગ ઉપરનો.

મન અજ્ઞાની, ગુરુગમ જ્ઞાને ઓળખી લે તું આત્મા;
કાયામાં કોણ બોલે, વિવેક વિચારીને જો પરમાત્મા. ટેક.
હડીયો કહાડેથી હરિ નહી મળે, સત્સંગમાં રહી વિચાર કરે;
એકાંત દેશમાં બેસી ધ્યાન ધરે. મન. ૧

મૃગ નાભિમાં કસ્તુરી રહે છે, સુગંધી લેવાને વન દુઢે છે;
ભટકી ભટકી પ્રાણુ ગુમાવી દે છે. મન. ૨

જેમ સ્વાન પેદું કાચ મંદિરમાં, દેખી છાયા પોતાની તેમાં;
ભસી મુઓ પશુ બુદ્ધિ એમાં. મન. ૩

ગજ લઢી મુઓ દેખી છાયામાં, અજ્ઞાની સિંહ પડ્યો કુવામાં;
તારી છાયા દેખાય છે ધુપમાં. મન. ૪

મનમુખી શું કરવા આથડે, સદ્ગુરુ વિના પ્રભુ નહિ જડે;
કહે સોમો વેદશાસ્ત્ર એમ વદે. મન. ૫

પદ ૪ રાગ ઉપરનો,

જીવ અજ્ઞાની, દેવ મંદિરમાં દરશન કરવા જાય છે;
તાડું આપ તપાશ, કાયા મંદિરમાં પ્રેરણા કોની થાય છે. ટેક.
અપરોક્ષ પ્રભુને તું ના ભાળે, અભિમાન અજ્ઞાન અંધારે;
સદ્ગુરુ વિના કોણ સમજ પાડે. જીવ. ૧

જડને નિત્ય જઈ રહ્યો બાઝી, તું વિચારી જો પામર પાણી;
પાપાણ મુરતીને દેખી થાય રાણી. જીવ. ૨

વેદશાસ્ત્ર વાંચી ના દેજો, મિથ્યા પાંચ ભૂતને જઈ પેજો;
પ્રત્યક્ષ ચૈતન્ય પ્રભુને ઉવેજો. જીવ. ૩

ગુરૂજાને દેહાભિમાન ગજો, કામ ક્રોધ લોભ મોહ ટજો;
અંતરજાતી ઘટમાંડી મજો. જીવ. ૪

કહે સોમો પૂરવનાં પુણ્ય જાગે, તેની ભૂલ બ્રાન્ત બ્રમણા ભાગે;
સદ્ગુરૂ સંબંધે અનુભવ જાગે. જીવ. ૫

પદ ૫ રાગ ઉપરનો.

વૈરાગ વિના, તૃષ્ણા ના તુટેરે આ લોકની;

મન વૈરાગ વિના, ત્યાગ ના થાયે પરલોકના ભોગની. ટેક. -

વૈરાગ વિના શું ભજન ગાવું, વૈરાગ વિના શું તિરથ જાવું;

વૈરાગ વિના શું ગંગામાં નહાવું. ૧

વૈરાગ વિના શું વૃત્ત કરવું, વૈરાગ વિના શું સત્સંગમાં ભળવું

વૈરાગ વિના શું ભવસાગર તરવું. ૨

વૈરાગ વિના શું હરિકથા કીર્તન, વૈરાગ વિના શું દેવદર્શન;

વૈરાગ વિના ના થાય પ્રભુ પ્રસન્ન. ૩

વૈરાગ વિના શું સાધન કરવું, વૈરાગ્ય વિના શું ધ્યાન ધરવું;

વૈરાગ વિના શું કાશીમાં ફરવું. ૪

વૈરાગ વિના શું શિષ્ય થવું, વૈરાગ્ય વિના શું શાસ્ત્ર ભણવું;

વૈરાગ વિના શું ઉપદેશ કરવું. ૫

વૈરાગ વિના કાંઈ સુખ નથી, કેટલું ઘડું આ જીવથી કથી.

જુઓ વૈદશાસ્ત્ર માંહી મથી.

૬

મનમાં સાચો વૈરાગ થાએ, સૂક્ષ્મ વાસનાનું મૂળ જાણે;

કહે સોમો મોક્ષ પદ પાણે.

૭

રાગ ગઝલ.

જીવ એ દુનિઆમે આયા હે, હરિકા લજ્જન કરને કો. ટેક

ઈશ્વરે જગત રચાયા, સુંદર સાજ સજાયા;

અકળીત ખેલ બનાયા, દેખ અગમ ગતિ કો. જીવ૦ ૧

સુંદર ઝાડ બનાયા, પૃથ્વી પાહાડ બનાયા;

જીમના નિર બહાયા. સોભા ગગન મંડલ કો. જીવ૦ ૨

અનેક તારા દીખાયા, કારી બાદલકી છાયા,

ચંદ્ર સુરજ પ્રક.શા, સળકો ધધે લગાને કો. જીવ૦ ૩

ગગનમેં ગરજના હોતી, મેઘકી ઝડી તો પડતી;

બીજલી ચમકારા કરતી, દેખ ચૈતન્ય સત્તા કો. જીવ૦ ૪

પ્રભુ ખાના પિના હેતા, સળકી સંભાળ વો લેતા;

વિશ્વંભર વિશ્વકા ભર્તા, હેતા હે કીડી કુંજરકો. જીવ૦ ૫

ઈશ્વરકું ચાહ કર પ્યારે, આયા જન્મ કયું હારે;

બિપત્તિમેં દુઃખ પ્રભુ ટારે, સમરથ સહાય કરનેકો. જીવ૦ ૬

સોમાકું વિશ્વાસ આયા, ગુરૂકી કૃપાકુ પાયા;

પ્રભુએ અળ તક જીવાયા, કર સમરણ ઈશ્વર કો. જીવ૦ ૭

પદ રાગ—ચાખખાનો.

હૃદય મન પથ્થર શું પ્રાપ્તું, જાગી ઘટમાં ના જોયું; ટેક.

આપ તણો આદિના વિચાર્યો, આયુષ્ય સહ જોયું;

જન્મ ધરીને જનુનીનું, શીઠ ઉદર વગોળ્યું રે. મુ૦૧

દેવલ દેખી ધાય હરાયું, અંતર નવ ધોયું;
અસત્યના ઠાકોર ભર્યા, ખીજ સત્યનું ના બોયું રે. મુ૦૨

અખંડ આત્મા પદે ન ચોટયું, માયાને મોહ્યું;
ગંગા સ્વરૂપી ગોને મુકી, ગર્ધવને દોહ્યું રે. મુ૦૩

કાજળ લેઈને મુખ પર ચોળ્યું, ચંદન પેઠે લોહ્યું;
નરસિંહ કહે આ મુરખ મન, તે પુઠે બહું રોયું રે. મુ૦૪

પદ રાગ ઉપરનો.

અખંડ એક આત્માને જાણો, મુરખ થઈ શીઠ પુંજે પાડાણો.

ચૈત્યન પુરૂષ આંગણે આવે, અરપે ન એક દાણો;

પાપાણ કાષ્ટને ધાતુની પુઠે, મીથ્યા અવદાણો રે. અ૦૧

પાણી ઉપર રહેમ ના રાખે, મુર્તિ જોઈ મકલાણો;

અસત્યને કપટ તણી તો, ભરી બહું ખાણો રે. અ૦૨

પ્રદહાદ આદિ લક્ષ્મી તણી, તમે રહેણી ઉર આણો;

ઈશ્વર મય આ જગત જાણ્યું તો, લીધી શુભ લહાણો રે. અ૦૩

જડ ચૈતન્ય સૌ હરિમય જાણી, અદ્વૈત રૂપ નાણો;

નરસિંહ તત્ત્વ સદા સમજીને, નિર્ભય પદ માણો રે. અ૦૪

લજન રાગ આખખાનો.

અજ્ઞાની કહ્યું માને નહી, મરે પોતાના ડહાપણ મહી; ટેક.

હરિ લજનમાં આજસ આવે, નિંદામાં પેહેલી થઈ;

લવરી કરતાં નવરી ન મળે, બેલી ઉઠે ઝટ લઈ. અ૦ ૧

પરનિંદામાં શુરા પુરી, જઈ પહોંચે ઝવડા મહી;

ખોટું પરને આળ ચઢાવે, જીહ્વું ખોલતાં ડરે નહીં. અં ૨
 સંત સાધુની નિંદા કરે, ગાળો દે ઢગડા કહી;
 જમડા કાકા લઈ જશે, ત્યારે ખબર પડવાની બધ. અં ૩
 પ્રભુ ભજન તુને ગમતું નથી, પુણ્યમાં ખરચે ન જઈ;
 ધર્મરાજ તારાં લેખાં લેશે, નાખશે ચોરાશી મહી. અં ૪
 સતગુરને સેવ્યા નહીં, કેમ સંસાર તરશે ભાઈ;
 કહે સોમો સમ ખાઈ સાચું, એ જીવ પડશે નરકમહી અં ૫
ભજન રાગ આબખાનો.

પાત્ર જોધને કરવો સંગ, નહિ તો પડશે ભજનમાં ભંગ.ટેક.
 પાત્ર જોયા વિના જોધ ન કરીએ, જેમ કાળોરે ભોરંગ;
 દૂધ પાધને ઉછેરીએ પણ, તેમાં ઝેર થાય તરંગ. પા.૧
 સાકુટને જોધ ન લાગે, જેમ મુઝ ડબોયો ગંગ;
 તાણુતાં તે ઢુટે નહીં, જેમ તાણે તેમ તંગ. પા.૨
 સદ્ગુરનો અવગુણ માને, દોષ જીવે દેહના જંગ;
 પથ્થર કદીએ પલંગે નહિ, એને ટાંકે અગ્નિ વરસંગ. પા.૩
 શુદ્ધ પાત્ર ગુરુ વચન માને, નિત્ય કરે સત્સંગ;
 કહે સોમો મુક્તાનંદ ચરણે, જો ઉલટે પ્રેમ ઉમંગ. પા.૪
ભજન ૧.

સંસારી જીવે, સુખ લેવાની જીક્ષિત ન જાણી;
 સદ્ગુરુ વિના તે કાણુ આપે, સમજણ પામર પ્રાણી. સં ૧
 સત્સંગતમાં ઘડીએ ન બેઠો, ફરે ઘર ધંધાની ઘાણી;
 માત પિતા નાદીના સંગે, બહુ હેત કરે અજ્ઞાની. સં ૨

નિંદ્રા ભોજન ભોગ મૈથુનમાં, આયુષ્ય બધું ખોયું;
 બુદ્ધિ હિણે વિચાર ન કીધો, બાળીને ન જોયું. સં૦ ૩
 વિષય સુખમાં આણુંદ માને, વિષયી મુંઢ અજ્ઞાની;
 બુદ્ધિબળ આવરદા ખોયો, વિષય રસ નિત્ય માણી. સં૦ ૪
 સુખ લેતાં દુઃખજ આવે, પાછળથી પસ્તાણો;
 પેટચોળી પીક ઉભી કીધી, મહા દુઃખમાં ઘેરાણો. સં૦ ૫
 કહે સોમો મુક્તાનંદ ચરણે, વિચાર વિના દુઃખ આવે;
 આત્મ સુખ જો લેવું હોય તો, કર સત્સંગત લાવે. સં૦ ૬

ભજન ૨ રાગ ઉપરનો.

સંસારી જીવ, સદ્ગુરુનું કહ્યું નવ માને;
 પામર બુદ્ધિ સમજે નહી, મત પોતાનો તાણેરે. સં. ૧
 ગુરૂ પ્રબોધે પ્રેમ લાવથી, જોલ ધરે નહિ કાને;
 અકરમીને વિચાર ન આવે, હીત અહિત ન જાણે. સં૦ ૨
 વિષય રસ માણુવા સાડ, નારી સંગે હેત લાવે;
 પ્રભુ સેવા ભજન દે મુકી, સદ્ગુરૂ સંગ ન લાવે. સં૦ ૩
 જ્ઞાની સંગે રહે નહિ ને, અજ્ઞાની સંગે ચાલે;
 કલ્યાણનો મારગ મુકીને, મિથ્યા સુખમાં મહાલે. સં૦ ૪
 સાકુટને જ્ઞાન ન આવે, ગુરૂ દ્રોહી તેને કહવો;
 નહાવું ધોવું પુનઃ વિસારે, થાય મ્લેચ્છના જેવો. સં૦ ૫
 પુણ્ય દાનમાં શ્રદ્ધા નહી, વેદશાસ્ત્રને ન માને
 કહે સોમો મુક્તાનંદ ચરણે, તે જીવ જાય નર્કની ખાણે. સં. ૬

પદ ૧. રાગ-વાલાજીના મહીનાનો.

પ્રદ્ધ જ્ઞાની ગુરૂ મળિયા મનના લાવતા,
તેમણે કર્યો મને દેહ થકી તો વિદેહજો;
હું મારું એ મટી ગઈ મનની માનતા,
સેજે ટળિયાં ચીત્તથી સુત ધન ગ્રેહ જો.

પ્રદ્ધ. ૧

પોતાનો જાણી મુજ પર કીરપા કરી,
જોયો નહિ કાંઈ અપરાધીનો ફંદ જો;
આપીને વરદાન લવનો લય ટાળિયો,
પાયું મુજને અમૃત પ્રદ્ધાનંદ જો.

પ્રદ્ધ. ૨

ગુરૂએ કીધું તું પૂરણ પરમાત્મા,
એ મારગમાં કીધો મેં પ્રવેશ જો;
જાગૃત સ્વપ્ન સુષુપ્તી મુકી આલીયા,
આગળ દીકી તુરિયાવસ્થા શેષ જો.
તુરિયાથી આધેરી ઉનમુની પાંચમી,
તેનું નિર્વિકલ્પ સમાધી નામજો;

પ્રદ્ધ. ૩

તે સ્થળ જોતાં આવાગમન વિલમ્બ્યું,
લાઈયું મારું સુખ સ્વરૂપ શુભ ધામ જો.

પ્રદ્ધ. ૪

જાગૃતમાં હું ધારી સર્વ સંગાથને
છઠ્ઠી દ્વારા કરતો નાહાના વહેવાર જો;
સ્વપ્નમાં નવ તત્વ કલેવર અથડે,
તેના સુખ દુઃખનો હું જાણુન હારજો.
હીન થાયે ત્યાં તો સુષુપ્તી પાધરી,

પ્રદ્ધ. ૫

કાંઈ નથી ત્યાં હુંજ પ્રકાશક એકજે;
જાણુનહારી તુરીયાથી હું વેગજો,
જ્ઞાતા જ્ઞાન ને જ્ઞેય તણી ત્યાં ટેક જો.

અક્ષ. ૬

જોહું પણ મુન્ય ટળે નહી માહરૂં,
દેખીને ન દેખું એવી રીતજે;
સાંભળતો પણ સાંભળું નહિ કોઈ વાતને,
એ છે અનુભવ મારો વેદ વીદીત જો.

અક્ષ. ૭

અગ્નિ સંગે શીતળ લોહું તાપીયું,
લોહ બળે પણ અગ્નિએ કહેવાય જો;
મારી ચૈતન્યતાને જોલ્યાં આશરી,
ઇંદ્રી તન મન ચૈતન્યવત દેખાય જો.

અક્ષ. ૮

હું અસંગ છું સંગ નહિ મારા અંગને,
તક પડયું માંહી માંખણ અળગું હોય જો;
ભાસુ સહુ સરખા પણ સહુથી વેગજો,
સ્ફટીકમાં ભાસ ન હોય કાંયજો.

અક્ષ. ૯

સઘળે વ્યાપક અમલો જેમ આકાશ છે,
ઘટ મઠ જેમાં લેદ ન જોલ્યો જાય જો;
અનુવ્રત સરવમાં પુરણ પરમાત્મા,
જીવ ઇશ્વર જે લેદ અવિધા માંયજો.

અક્ષ. ૧૦

એવો હું પરિપુરણ ચિદ્ધન એકલો,
ખીજું કલ્પિત જેવરિમાં જેમ સાપજો;
વાચારંભણ નામ રૂપ પરપંચથી,

વિલશ્યે કૈવલ્ય ચૈતન્ય આપો આપજો.

પ્રદા. ૧૧

ચૈતન્ય કહું તો જડતા કલપીએ,

કાંઈ વિશેષણ હીધું ન દેવાયજો;

મુંગા શું કહે ખાંડ તણારે સ્વાદને,

જેમનો તેમ છે સોમો કેમ કહેવાય જો.

પ્રદા. ૧૨

પદ ૧ (ઓધવજી સંદેશો કહેજો સામને.) એ રામ,

મનતું ઘટમાં જોને વિચારીને,

પાંચ ભુતની કાયા તારી થાયજો;

પૃથ્વી જળ તેજ વાયુ આકાશ છે,

માત પિતાના બુદ્ધી દેહ બંધાયજો.

મન. ૧

અન્ન જળ ખાવાથી સ્થુળ દેહ વધે,

દેહને આત્મા માનીને તું ભટકાય જો;

વિષય માણવાને પ્રયત્ન તું બહુ કરે,

ઇન્દ્રિયો ભોગે આનંદ તુજને થાયજો.

મન. ૨

એમ સમજીને આયુષ્ય ખોયું બધું,

ગુરૂ જ્ઞાન વિના મુરખ ગમારજો;

ઇન્દ્રિયો આત્મા નહિ તું જાણજો,

મન બુદ્ધિ આદિ પ્રાણ ન ધારજો.

મન. ૩

જાગ્રત સ્વપ્ન સુષુપ્તિ તે તું નહિ,

કારણ મહાકારણ દેહ કહેવાયજો;

તુરિયા વસ્થા મુકીને તુરિયાતિત છે,

નિરંજન નિર્ગુણ નિર્લેપ વેદ ગાયજો.

મન. ૪

શુદ્ધા પિપાસા એ ધર્મ છે પ્રાણનો,

હૃદયે શોક તે મનનો ધર્મ જાણજો;
 જરા મરણ આ સ્થળ દેહને થાય છે,
 અજન્મા તું આત્મા નિશ્ચે માણજો.
 નિરાવય અદ્વૈત કુટસ્થ બ્રહ્મ એકલો,
 અનાદિ અભેદ તારો જગ વિલાસજો;
 કહે સોમો અદ્ભુત ચૈતન્ય રૂપ છે,
 તે સમજે તો પુનર્જન્મ થાય નાસજો.
 પદ ૨ (રાગ ઉપરનો.)

મન. ૫

મન. ૬

મન તું સદ્ગુરુ સંતને સેવને,
 જેથી તારા મનની દુઃખા જાયજો;
 નામ જપે પણ નામીને નવ ઓળખે,
 નામી ઓળખ્યા વિના કલ્યાણ ન થાયજો.
 નામથી નામી તો રહે છે વેગજો,
 પિંડ પ્રપંચ ને પરાની પારજો;
 સૌ નામ તણા તો એક દીન નાશ છે,
 અનામી નામને ઉરમાં ધારજો.
 સત્ય વિચારે કહેવા જેવું કંઈ નથી,
 અવાચ્ય પદ છે નામે વાણી માંયન્ત;
 કૃષ્ણનીમાં આવે તે મિથ્યા જાણજો,
 અકથનિ એ અનામી સત્ય હોયજો.
 અરૂપ અખંડ અજર એક બ્રહ્મ છે,
 નિર્ગુણ નિર્લેપ કુટસ્થ કહેવાયજો;
 ચૈતન્યનો ભાસ પડે છે બુદ્ધિના મહિ,
 તેથી તારું જીવાત્મા નામ ધરાયજો.

મન. ૬

મન. ૨

મન. ૩

મન. ૪

પુણ્ય પાપનો લોકતારે બુદ્ધિ જાણજે,
આવાગમન ચિદાભાસ સંયુક્ત હોય જો;
નિત્ય શુદ્ધ ચૈતન્યમાં ન માનિયે,
ઘટ મઠ આકાશ કેરી ન્યાયજો.

મન. ૫

આત્મ એકરસ આક્રિય માણજે,
ત્યારે તારી જરા મરણુ આનિત જાયજો;
કહે સોમો સદ્ગુરુ જ્ઞાન વિચારજો,
જીવતાં તુજને સુખ શાન્તિ થાયજો.

મન. ૬

પદ રાગ લાવણી.

સદ્ગુરુ જ્ઞાન લહો મન મેરા, છોડિ દ તું અભિમાના;
કામ કાંધે ઘટ ભિતર ભરિયા, બહાર કરે જલ સ્નાના. ૧
બહિરંગ સાધન કરતે નિરાદીન, ભેખ લિયા હે ભગવાના;
તામસ ગુણમે રહે મદમાતા, સતોગુણ ઉર નહિ આના. ૨
પંથ માર્ગકા ચિન્હ બનાકર; મનમેંહી બહુત ગુમાના;
ભેખ દેહકા અધ્યાસ ન છુટા, સિતારામકું નહિ જના. ૩
બાહેર ક્રિયા કરિ કરિ મરતે, ઉપર દેહકું ધોલાના;
બિના જ્ઞાન મન શુદ્ધ ન હોવે, દિલકા ટાઢ નહિ જના. ૪
અપના કહ્યાણુકો ખબર નહીં, કયા કરે પર કહ્યાના;
પરોપકારમેં નાંહી પ્રીતિ, સ્વારથમેં બુદ્ધિ આના. ૫
કહે સોમો સુક્તાનંદ ચરણે, હજી સમજ મન દોવાના;
અહું મમતાકું ત્યાગ કરે બંદા, મિલેગા શ્રી ભગવાના. ૬

પદ ૨-રાગ ઉપરનો.

પરબર નકે પાટ માંડે, ધુપ જ્યોતિકું જલાના;
અપના ઘટમેં ઘોર અંધેરા, પરકા જન કુતી ખાના. ૧

સુવા પાછળ માળ બંધાવે, એ મુરખ હૈ અજ્ઞાના;
 જીવતાં નીજ ઘર જોયા નહીં, મુએ કૈસે મુક્તિ પાના. ૨
 ધન ધુતારે મિલે ગુરવા, જીવ પાખંડમે ભરમાના;
 વેદ શાસ્ત્રકી ખાત ન માને, મુખસે ખાતે બનાના. ૩
 કંથન કામનીસુ' પ્રીતિ કરકે, વિષય રસકું નિત્ય માના;
 ગુરવા થઇને ધર્મ બિગાડે, સમજે નહિ જીવ નાદાના. ૪
 મત પડો એસે કુર્ત કંદમે, સદ્ગુરુકા દ્યો જ્ઞાના;
 સત્ય ધર્મકું ધારણ કરકે, છોડો ગુરવા અજ્ઞાના. ૫
 સંત સંગતમે જાકર ખેઠો, સમજ દ્યો સદ્ગુરુ સાના;
 કહે સોમો મુક્તાનંદ ચરણે, જીવતા હોવે કલ્યાના. ૬

૫૬.

સોહં સોહં સોહં સદા બોલરે ભાઈ;
 સમજ લે ગુરુ સાન, હરદમ હુન્ય લગાઈ. ૧
 વેદ શાસ્ત્ર ચેહી કહેતે, સત્ય ખાત બતાઈ;
 આવા ગમન રેરા, તેરા મિટેતો જાઈ. ૨
 સત સંગતમે ખેઠ ખ્યારે, ભાવ શુદ્ધ લાઈ;
 અંતર હરિ લજન કર, ગુણ નિત્ય ગાઈ. ૩
 દિલસે છોડ વિષયકી લાલચ, મનુષ્યા દેહ આઈ;
 દેવતાકું હૈ દુર્લભ, કહત સંત સમજાઈ. ૪
 આયા હૈ અવસર તેરા, મત જીલના ભાઈ;
 મન અપનેકું વશ કર, મુરતા લગાઈ. ૫
 કહત સોમદાસ શિખ માન લે ભાઈ;
 સદ્ગુરુને સેવિ લે, શુખ શાન્તિકુ પાઈ. ૬

ભજન રાગ ગરબી.

ભાઈઓ મોક્ષ માટે શીઠ તમે રહ્યો ને;
 સેવી સદ્ગુરને શરણે જઈ રહો ને. ભાઈઓ. ૧
 ચાર ધામ માંહી મોક્ષ નથી ભર્યો ને;
 કોઈને તીર્થમાંથી મોક્ષ નથી મળ્યો. ભાઈઓ. ૧
 એક હરી વિના અન્ય કાંઈ છે નહિ ને.
 એવી વાત તો વિસ્તારથી વેદે કહી ને. ભાઈઓ. ૨
 પાણી પાપાણથી મોક્ષ કદી નહિ મળે ને;
 સેવી સદ્ગુરને મોક્ષે દ્યો કળે કળે ને. ભાઈઓ. ૩
 ગુર કૃપા ને પુરુષાર્થ હોય આપણો ને;
 નરસિંહ ટળે કલેશ આ જીવ તણો ને. ભાઈઓ. ૪

ભજન ૧ સદ્ગુરના ઉપકાર વિષે.

ધન્ય ગુરદાતા મેરા ધન્ય ગુર દેવારે, સતગુર નામ મુણાયાજ;
 ગુરના મહિમા પળપળરે વખાણું તો, પ્રાશ્નિત સઘળાં રે જાયજ.
 સુતો જગાડયો ગુરએ દેશ દેખાડયારે, અલખ પુરુષ ઓળખાયાજ;
 જુડતા ભવસાગરમાંથી ગુરજીએ તાર્યા તો, જમના હાથેથી છાડાયાજ.
 ખાલ પડાવું મારા શરીર કેરીરે, સોનેરી રંગ લગાવુંજ;
 જોડો શીવાડાવી મારા ગુરને પેહોરાવું તો, ગુણના ઓશિંગણ થાઉંજ.
 અન્નદાન દેવે મરને ભોમિદાન દેવેરે, કંચનના મેહેલ લુટાવેજ;
 કાશીકુળક્ષેત્રમાં જઈ કન્યાદાન દેવે તો, નાવે મારા સદ્ગુરના તોડેજ.
 સદ્ગુર મળિયા મારા સપય દળિયારે, લક્ષરે ચોરાશી છાડાયાજ;
 તિરના પ્રતાપે આવેા રામૈયો બોલ્યા તો, મુક્તિના મારગ બતાયાજ.

પદ-રાગ કાફી-ઉપદેશી.

ધન આજની ઘડી, ગુર પધારીને પ્રેમે પાવન કીધાં;
 થઈ મહેર ઘણી, ગુર દયાળે દરશન અમને દીધાં. ટેક.
 હરીજન છે હરી સરખા હેલી, એને મળીએ મરજદા મેહેલી;
 થાય અરસ પરસ આણુંદ હેલી. ધન આજની. ૧
 ગુર ચરણે જઈએ તો છે સુખ ઘણું, ડગલે ડગલે ફળ જમતણું;
 તેમની સેવાનાં ફળ શ્યાંરે ભણું. ધન આજની. ૨
 સંત વૈકુંઠ પતીને અતિ પ્યારા, સંત બ્રહ્માનંદ રસ પીનારા;
 એવા સંતથી હરી નથી ન્યારા, ધન્ય આજની, ૩
 સંત ભેઠે ભવ દુઃખ દુર પળે, પરમારથ પણે પરિબ્રહ્મ મળે;
 એનું લક્ષ ચોરાશીનું ગમન ટળે. ધન આજની ૪
 ફોહિતમ પુર્વનાં પુણ્યફળ્યાં; જેના આંગણે હરિજન આવી મળ્યા;
 તેને હર આનંદના આઘ વળ્યા. ધન આજની. ૫

પદ રાગ ઉપરનો

મેં આત્મ ઓળખ્યા, અનુભવિયાને આશક લાગ્યો અંગે;
 સોખત સરસ બની, અહોનીશ રમિયે સદગુર કેરા સંગે. ટેક.
 જેણે સદગુર સંતની શીખ માની, તેણે અંગાચર ભક્તિ કરી છાની,
 આ વાતો કોઈ વિરલે જાણી. મેં. ૧
 હું તો ગમ પડીને ગગને ચાલી, ગુર ચરણમાં મુરતા મારી;
 પીઆ પાલવડો રહી છું ઝાલી. મેં. ૨
 હવે ગગને ચઢીને અમે નિત્ય ગઈએ, હવે જ્યાં ત્યાં જોવા શીદ જઈએ
 મારા ગુરના દેદાર પળપળ લાહીએ. મેં. ૩
 જેને સદગુર મળ્યા તેનાં તન ટાઢાં, એને પાંચ પચીસનાં જોર માઠાં
 એવા ભારથી રેવાનાં વઢઈ નાઠાં. મેં. ૪

પદ રાગ—(બોધકમાં નહિ બાધરે, પાત્રમાં પાપ
રહ્યું છે એ રાગ)

બાધ મારાં ભાગ્ય ભાગ્યાં રે, મળ્યો મુને સદ્ગુણનો સંગ;
સદ્ગુણનો સંગરે, બાધ મારાં ભાગ્ય ભાગ્યાં. મળ્યો મુને. ટેક.
સદ્ગુણનાં દરશન કરતાં, મુને ચઢે છે ચોગણો રંગરે. બાધ. ૧
અડસઠ તીરથ મારા સદ્ગુરુ ચરણે, કોટીકાશી ને કોટી ગંગરે. ૨
દુરિજનનો સંગ ન કરીએ, પાડે ભજનમાં ભંગરે. બાધ મારાં ૩
નિંદાના કરનાર નકંમાં જાશે, અવતરશે થઈને ભોરંગરે. બાધ. ૪
બાધ મારાં કહે સંત ચરણરજ, ઉઠીને લાગો મારે અંગરે. બા. ૫

પદ રાગ ઉપરનો.

સંતસંગ તે મન લાગ્યરે, તેરી આછી બનેગી. સતસંગતે. ટેક.
હંસનકી ગતિ હંસહી જાને, કયા જાનત હે કાગરે. તેરી આછી ૧
સંતકી સંગતે પુરણુ કમાઈ, હોય તેરો બડા ભાગરે. તેરી ૨
ધ્રુવકી બન ગઘ પ્રહલાદકી બનગઘ, હરીસમરણુ વૈરાગ્યરે. તેરી. ૩
કહેત કબીર સુનો ભાઈ સાધુ, રામ ભજનમાં રાગરે. તેરી. ૪

પદ—રાગ સામેરી.

હુતો તને વાફરે, આવીને તે શુ' કર્યું રે;

હરી હીરો ખોયો ને વહોરયો સંસાર;

હૈયાના કુટ્યારે આંખે જયો આંધળોરે,

વિસારી તેં મેઢ્યારે દીન દયાળ.

હુતો. ૧

મારા સાળા મુરખરે, બુદ્ધિ તારી ક્યાં બજીરે,

માથે તો ભમતો ન દિઠો કાળ;

ગપાટા ને હાંકેરે તુતો બધા ગામનારે,

વિચારી ન જોયું સાર અસાર;
મનુષ્યા જનમરે મેળવ્યો તેં ધુળમાં રે,
હિંસા ઉપર ઘાલી હામ;
જણ્યો તને ત્યારેરે આડે શે ન આવિયોરે.
તારી માની કૃપે ન દિધો ડામ.

હુ'તો. ૨

હુ'તો. ૩

સગાંને સંબંધીરે જુડાવાને સૌ મળ્યાં રે,
તરવાને પ્રભુનું નામ સંભાર;

ચટકો તું ને લાગેરે, ઝટપટ જાગજેરે;
હવે તું તો ગાફલ ન રહીશ ગુમાર.

હુ'તો. ૪

ડહાપણુ તેં ડાળ્યું રે સ્વાસ્થ સાથમાં રે;
પરમારથની ન જાણી પેર;

રણછાડ કહે છે રે રાંડના તું ચેતજેરે,
વહી જાય છે દીન ભજનની લેહર.

હુ'તો. ૫

ભજન-રાગ ગરબી.

સીતારામને ભજને લહાવો લીજીએ રે,
મુખે રામ કૃષ્ણ રામ કૃષ્ણ કીજીએરે.

સીતારામને. ૧

ઘડી ઘડીમાં આવરદા ઓછો થાય છે રે,
તારા ઘટમાં બેઠો કાળ ખાય છે રે.

સીતારામને. ૨

તાડ જોખન જાશેને જરા આવશેરે,
તને ભાણે ભોજન કેમ ભાવશેરે.

સીતારામને. ૩

તારાં વાહાલાં વેહેરી થઈ લાગશેરે,
તારી દહને દેખીને પાછાં ભાગશેરે.

સીતારામને. ૪

કાંઈક ધર્મ કરે તે આડે આવશેરે,
એતો જમડાના માર મુકાવશેરે.

સીતારામને. ૫

સખી રામદાસ કહે નરનારનેરે,
ગુરુ સેવી ઉતરો ભવ પારનેરે.

સીતારામને. ૬

ભજન-રાગ ગરબી.

ગુરુ વિના ખીજ કોણ તારી ખેલછે રે.
હરી ભજે તો સુખડાંની રેલછે રે.

ગુરુ વિના. ૧

માત પિતા મતલબ કરો સ્વાસ્થી રે,
નાડી, દુટ્ટે ત્યારે કોઇ કોઇનું નથી રે.

ગુરુ વિના. ૨

ગાડી રથડા હાથીને વળી ઘોડલા રે,
મેલી મરવું રહેવું છે દહાડા થોડલા રે.

ગુરુ વિના. ૩

મોટા રંગનાં ભરેલાં રૂડાં માળિયાં રે,
એકદીન સુવું સમશાને અકાળિયાં રે.

ગુરુ વિના. ૪

ઘણા દેશોમાં હુકમ જેના ગાજ્યારે;
એવા રૂડાના પીઠાઈ ગયા રાજ્યારે.

ગુરુ વિના. ૫

ભણ્યા ગણ્યા મરી ગયા કંઈક ભોગિયારે,
ગુરુ શરણ વિના ભવોભવ રોગિયારે.

ગુરુ વિના. ૬

હાથા હાથા ગવાતા નીજ દેશમાં રે,
પ્રભુ ભજ્યા વિના પેઠા પશુ વેશમાં રે.

ગુરુ વિના. ૭

કોમળ કાયા અગ્નિ કેરા કાળનીરે,
રૂઢે રાખને શિખામણ રૂપિરાજનીરે.

ગુરુ વિના. ૮

રાગ ધોળા.

હરિ બ્રહ્મ ગાવામાં હુસીલા, જગમાં હરિનારે જન;

ખર શું ખાધ જાણે ખીરને, મલકે ઉકરડે મન.

પામર પ્રભુ રસ તે શું પીએ.

ટક.

કાગ માતીને શું કરે, માતી ભરખે મસાળ;

પાનનાં ખીલં શાં પાડાને, પાડા માગે પરાળ; પામર. ૧
 અંધા આગળ શી આરસી, સમજે છાણું સમાન;
 બહેરા આગળ શું બોલવું, કેમ કરી ઉઘડે કાન. પા૦ ૨
 ભરે ગંગાને ભોળવી, બધો દખાડ્યો બાગ;
 બેતાં વાડીનાં ઝાડવાં, ભાડ્યો વિષ્ણુનો ભાગ. પા૦ ૩
 સ્વાન સમજે નહીં સંપમાં, અગણીત દેતાં ઉપદેશ;
 નજરે ન્યાતિલાને નીહાળીને, દીલમાં દાખવે દ્વેષ. પા૦ ૪
 અજનાં ભોજન શાં ઊંટને, રીઝે ઝાંખરને બેઠ;
 ઈતઠી વળગી અડાણમાં, પીસે પય છાંડી લોહી. પા૦ ૫
 પુરુષાતન ઇન્છે પાવૈયો, એકે ના મળે ઇલાજ;
 કાળી કામળને કરમળનો, રંગ ન લાગે રૂપિરાજ. પા૦ ૬
 ભજન.

ધન્ય જેણે હરિ ગુણ ગાયા,	સંસારમાં. ટેક.
ખીજ સૌ જાણુને ભવાયા,	સંસારમાં. ધન્ય.
હાથી ઘોડા સુખ પાલ બેઠે શું થયું, (૨)	
શું થયું મેળવી માયા,	સંસારમાં ધન્ય.
કંઠ સાહીને જમ કાઢશે પલકમાં, (૨)	
દુર રહેશે સુત વિત દારા,	સંસારમાં. ધન્ય.
દયાના પ્રીતમ ભળે નંદના કુંવરને, (૨)	
સફળ થાશે તારી કાયા,	સંસારમાં. ધન્ય.
રાગ ઉપરનો.	

મુને ઘડી નથી વિચરતા રામ, હરિવર સંકટ હરતા. ટેક.
 વહાલાજી મારા કરપર ગાવરધન ધાર્યો, (૨)
 વહાલે મળનો દેશ ઉગાર્યો રામ. હરિવર.

વહાલાજી મારા, કાળી નાગે તે ફંદ દીધો, (૨)
લટકાળે નાથી દીધો રામ.

હરિવર.

વહાલાજી મારા કંસ હતો બહુ અહંકારી, (૨)
મોહનજીએ નાખ્યો મારી રામ.

હરિવર.

વહાલાજી મારા તંદુલ સુદામાના લીધા, (૨)
એના મહેલ કંચનના કીધા રામ.

હરિવર.

વહાલાજી મારા કુબ્જાનું ચંદન લીધું, (૨)
એને રૂપ અનુપમ દીધું રામ.

હરિવર.

વહાલાજી મારા પંચાળી સભામાં પોકારે, (૨)
ચીર પુર્યો કૃષ્ણ મુરારે રામ.

હરિવર.

વહાલાજી મારા ભવરે સાગરના છો ત્રાતા, (૨)
પીંગળના પ્રાણથી ખ્યારા રામ.

હરિવર.

રાગ ઉપરનો.

જહાલો મારો સાચાનો સંગાથી રામ, જેણે પ્રીત કીધી. ટક.

જહાલાજી મારા પ્રથમ ધ્રુવે પ્રીત કીધી,

તેને અવિચળ પદવી દીધી રામ, જેણે પ્રીત કીધી. જહાલો.

જહાલાજી મારા અગ્નિને બોલાવી વાચા લીધી, (૨)

ત્રણ ડગલા પૃથ્વી લીધી રામ, જેણે પ્રીત કીધી. જહાલો.

જહાલાજી ગજે જળમાં ગર્જના કીધી, (૨)

તેની તરત ખખરો લીધી રામ, જેણે પ્રીત કીધી. જહાલો.

જહાલાજી મારા હોતે વિદુરની ભાજ ખાધી, (૨)

સંત વચને શુભકા સીધી રામ, જેણે પ્રીત કીધી. જહાલો.

જહાલાજી મારા વૃંદા તે વનના વાસી, (૨)

એમ બોલ્યા છવજ દાસી રામ, જેણે પ્રીત કીધી. જહાલો.

ભજન.

- ભક્તોની લીડે હરિજન કહો ક્યાં હું નાવ્યોજી.
 એમ કહે શ્રી રણછોડ રાયો રે રે. ભક્તો. ટેક.
- કબીર સાડે હૃતો વણુઝારો થઈને (૨)
 પોઠ ભરીને ઘેર લાવ્યોરે રે. ભક્તો.
- ધના ભગતની મેં ખેતી નીપજવી (૨)
 ઘઉંનાં ગાડાં ભરી લાવ્યો રે રે. ભક્તો.
- સેના ભગત સાડે સનમુખ રહીને (૨)
 હું સેનો નામ કહેવાયોરે રે. ભક્તો.
- પ્રહલાદની મેં તો પાળી પ્રતિજ્ઞા (૨)
 સ્થંભમાં વાસ કરાવ્યોરે રે. ભક્તો.
- નામ દેવ સાડે મેં મારેજ હાથે (૨)
 ઘરનો છાપરો છાયોરે રે. ભક્તો.
- દામાજી સાડે સામે મહાર થઈને (૨)
 ભરજી ભરીને પોચ લાવ્યોરે રે. ભક્તો.
- નરસીંહ મેં તો માંડલીક મારવાને આવ્યો. (૨)
 કેદારો મધ્ય રાત્રે લાવ્યોરે રે. ભક્તો.
- કુંવર બાઇનું મેં પુરું મામેરું (૨)
 મેં સૌનો કર ચુકાવ્યોરે રે. ભક્તો.
- દાસ નારણસિંગ કહે કૃષ્ણ કરીને (૨)
 કૃષ્ણજીએ કર મારો સહ્યોરે રે. ભક્તો.

પદ ૧ રાગ;

(જંજાળી જીવડે મુક્તિની જુક્તિ ન જણી) એ રાગ.

હૈયાના કુટા હરી સગે હેત ન કીધું;
 લખ ચોરાશી કેરૂ લગડ, માંથે માગી લીધું રે. હૈયાના.૧
 પેટને અરથે પાપ કરંતા, પાછું ફરી નવ જોયું;
 ચાર દિવશના જીવતર સાડ, મન માયામાં મોહ્યું રે. હૈયાના.૨
 જન્મ મરણ દુઃખ ગર્ભવાસનું, તે નવ શકિયો રાણી;
 માત પિતા જીવતિ સુત સગે, વિસાર્યા વનમાળી રે. હૈયાના.૩
 આજસ ઉંઘ અતિશે તુંજને, કામ બગાડ્યું તારું;
 દેવાનંદ કહે દેખ વિચારી, માન કહ્યું તું મારું રે. હૈયાના.૪

પદ ૨ રાગ ઉપરનો.

અજ્ઞાની તારા અંતરમાં દેખ વિચારી;
 અંતસમે કોઈ કામ ન આવે, સગાં કુટુંબ સુતનારી રે. અં.૧
 જોખન ધનનું જોર જણાવે, ફાટી આંખે ફરતો;
 કાળ કરાળ કઠણ શિર વેરી, દીલમાં કેમ નથી ડરતો રે. અં.૨
 મંદિર માલ ખજાના મહેલી, મુવા ભુપ મદમાતા;
 શ્યામ શુકરના દેહ ધરીને, ઘરઘર ગાથાં ખાતારે. અં.૩
 આજ અમુલખ અવસર આવ્યો, હરી ભજવાનું યાજું;
 દેવાનંદ કહે દેહ મનુષ્યનો, ન મળે અરથે નાણું રે. અં.૪

પદ ૩ રાગ ઉપરનો.

પામર તે પ્રાણી વિસારયા વનમાળી;
 મિથ્યા મુખ માયામાં મોહ્યો, ભરમાણો વૈલવ ભાળી રે. પાં.૧
 આઠ પહોર અંતરમાં ખળિયો, ઘર ધંધામાં ધાયો;

રળીરળી પૈસા ભેજો કીધો, ના ખરચ્યો ના ખાચોરે. પાં૨
 નારી આગળ નિર્લજ થઈને, બીહીતો બીહીતો બોલે;
 હડકલાવે હસી બોલાવે, કરી તરણાને તોલે રે. પાં૩
 રાસુ સસરા સંગા સંબંધી, તેની સેવા કીધી;
 દેવાનંદ કહે સદ્યુરની, તેં સેવા તણ દીધીરે. પાં૪

પદ ૪ રાગ ઉપરનો.

શંખણિયો સરવે, સતસંગ કરતાં લબવે;
 મોંઘો દહ મનુષ્યનો પામી, એજે જન્મ ગમાવે રે. શં૦૧
 મોટા કુળનું નામ ઘણેરું, અહાર અતિશે જાધે;
 ધણી સંગે કરે ધડાકા, સડાક છીંકણી સુધેરે. શં૦૨
 માથું જોતાં જુવો મારે, આડી અવળી ચાલે;
 રજ સ્વળાનો દોષ ન જાણે, મન ગમે ત્યાં માલેરે. શં૦૩
 નહાવે ધોવે નીતિ પાળે, હરિ ભજનમાં પ્રીતિ;
 તેની નિંદા કરવા લાગે, હું વાઘણ સઉને છતાંરે. શં૦૪
 દાડ પીવે માટી ખાવે, જીવ મરાવે જાણી;
 દેવાનંદ કહે જમના દુત, લેશે અંતે તાણીરે. શં૦૫

ભજન.

શ્રી વદ્ધભ વિઠ્ઠલ શ્રીજી સ્વામી, શામળીઆ વાલા;
 સઘણું સમજે છે અંતર જામી, નંદલાલા રે.
 ભયતો લાગે છે મુજને ભારો, શામળીઆ વાલા;
 અંતકાળે શી વલે થાશે મારી, નંદલાલા રે.
 સેવા સ્મરણ ના ભાવે કીધું, શામળીઆ વાલા;
 રંક સાધુને દુઃખ દીધું, નંદલાલા રે.

હીજો શામળીય સદુ ધર્મે, શામળીયા વાલા;
 પરિ પુરણ છું હું કર્મે, નંદલાલા રે.
 સહું જાણે છે ભક્ત સાચો, શામળીયા વાલા;
 પાખંડી પુરાતનથી કાચો, નંદલાલા રે.
 બાંહુ બ્રહ્માની લાજ ધરજો, શામળીયા વાલા,
 પીડા ન પામું એવું કરજો, નંદલાલા રે.
 સન્મુખ લોચનમાં આવી રહેજો, શામળીયા વાલા;
 દાષ ન જોશો દરશન દેજો, નંદલાલા રે.
 શ્રી મુખ બોલ્યા તે સાચું કરજો, શામળીયા વાલા;
 દુઃખ દયાનાં સર્વે હરજો, નંદલાલા રે.

ભજન ૧

ઓ ભાઈરે શાન્તિ પમાડે, તેને તો સંત કહીએ;
 એના દાસના દાસ થઈને રહીએ, ઓ ૧
 વિધાનું મુળ મારા ગુરૂએ બતાવ્યું;
 ત્યારે મેહતાનો માર શીદ ખાઈએ, (૨)
 કીધા ગુરૂજીને બોધ નવ આપે,
 ત્યારે તેના ચેલા તે શીદ થઈએ; ઓ ૨
 વૈઢની ગાળી ખાતાં રોગ ન જાય,
 ત્યારે તેની ગાળી શીદ ખાઈએ (૨)
 લીધા વળાવાને ચાર બ્યારે લુટે,
 ત્યારે તેની સોખતે શીદ જઈએ; ઓ ૩
 કલ્પ વૃક્ષ સેવીએ ને દારિદ્ર્ય રહે,
 ત્યારે તેની છાયામાં શીદ રહીએ; (૨)

રાજાની ચાકરીમાં ભુખ નવ લાગે,
 ત્યારે તેની વેઠે તે શીઠ જઈએ;
 નામ અમુલ્ય મારા ગુરુજી આપ્યું,
 એતો ચોંટ્યું છે મારે હૈયે; (૨)
 મહેતા નરસિંહની વાણી છે સારી,
 શામળાની, શરણમાં રહીએ;

ઓા ૪

ઓા ૫

ભજન ૧ રાગ ધોળ.

નવ જાય ઝખકડીથી જામની,
 રવિ પ્રગટે રહે નહિ રાત. ગુરુ એવા કીજીએ. ૧
 બોધ મુણતાં કરમ બળે બાપડાં,
 ઝઠ ઓળખાય જીવની જાત. ગુરુ એવા કીજીએ. ૨
 પણ એકમાં પારસ પરસતાં,
 હથીઆરતું થઈ જાય હેમ. ગુરુ એવા કીજીએ. ૩
 માયા પડદા મટાડીને મેળવે,
 કમળાપતી કુશળ દેમ. ગુરુ એવા કીજીએ. ૪
 એક અગરચંદને આશરે,
 તરૂ થઈ જાય ચંદન તુલ્ય. ગુરુ એવા કીજીએ. ૫
 એમ સદ્ગુરુ શરણથી સેજમાં,
 સવ સંભવની ટળે બૂલ્ય. ગુરુ એવા કીજીએ. ૬
 આવી પાંખો ધયળ લાગી ઉડવા,
 સાચો મળિયો છે ભમરીનો સંગ. ગુરુ એવા કીજીએ. ૭
 બ્રહ્મ મંત્રે કરી પરી બ્રહ્મને,
 ઓળખાવીને આપે ઉમંગ. ગુરુ એવા કીજીએ. ૮
 મણી દીપ મંદિરમાં મેલીયો,

બારે માસમાં કદી ન બુઝાય,	ગુરૂ એવા કીજીએ. ૯
દીલમાં થાયે જ્ઞાનનો દીવડો,	
માયા અંધારું જોતામાં જાય.	ગુરૂ એવા કીજીએ. ૧૦
એક વાર અમૃત ગળે ઉતરે,	
મરવાની મટી જાય બીક.	ગુરૂ એવા કીજીએ. ૧૧
કાળ કર્મ હવે મને શું કરે,	
મારો નાથ ફરે છે નજીક,	ગુરૂ એવા કીજીએ. ૧૨
ચંદ્ર બ્રહ્મ ખુમારીની ભાવના,	
દળે લોકડીઆ તણી લાજ,	ગુરૂ એવા કીજીએ. ૧૩
હર માયાનું મંડળ દેખીએ,	
રૂઢ વાસ કરે રૂપિરાજ.	ગુરૂ એવા કીજીએ. ૧૪

રાગ ધોળ.

નવ અંતર થાય ઉકેલ, જ્ઞાની સદગુરૂ વીના;
 ખોટો જાણું નહિ લવ ખેલ, ન થાય ઉપાશના ટેક.
 સાહાવણ મણ સુત્ર ધુઆળું તેનો હાથ ન લાગે તાર
 શું કરે બુદ્ધિ બાપડીરે, જેના ઘટમાં ઘોર અંધાર જ્ઞાની ૧
 તે અંધારાં ઉલેચવા, બીજા કરે અનેક ઉપાય;
 અનુલવ અર્ક ઉગ્યા વિનારે, કોય કાળે તે અગળું ન થાય; જ્ઞા. ૨
 ક્યાં થકી જીવ આવીએ તેનો, પિંડ મધ્યે ક્યાં વાસ;
 પિંડ પડ્યા પછી ક્યાં જશે, તેનો કોયે ન કર્યા તપાસ; જ્ઞા ૩
 એમ વીચાર વિના ગયારે, ઘણા ઘસતા હાથ,
 સદગુરૂ લક્ષ્ય લઘા વિનારે, ક્યમ મળશે ત્રિભુવનાથ; જ્ઞાની ૪
 દષ્ટા ન દુરે તોય વિન, ભુખ ભોજન વિન નવ જાય,

ગુરુ વિના હરી ના મળેરે, જો કરી દયો કોટી ઉપાય. જ્ઞાની ૫
 થોડા માંહિ ઘણું કહ્યું પણ, કોય ન એસે ઘાટ;
 છારમ સબજન સમજશેરે, બીજા હરીજન ભમે બારેવાટ; જ્ઞાની ૬
 રાગ ઉપરનો.

જેને ઉગ્યો છે અનુભવ અર્ક, એવા કોઈ અનુભવી;
 તમ રૂપી શમ્યા છે વીતર્ક, કથન શું કથે કવી. ટેક
 અનુભવ અર્ક ઉદે હવો, તે જાણે સારાસાર;
 દહનાં તત્ત્વ તપાસતાં રે, જેને ઉપજ્યો છે વિમળ વિચાર, એવા. ૧
 ન્યુનાધિક તે ન્યાય કહો છે, નિંદે નહીં લવલેશ;
 તત્ત્વ ગણાયે ત્રિલોકનાં રે, એવો અનભવિયાં ને દશ. એવા. ૨
 શબ્દ ઉચારે સહેજમાં, તેની સાક્ષી પ્રેરે અથ;
 પરમેશ્વરને પામવારે, પાતે પ્રગટ બતાવે પંથ. એવા. ૩
 સ્વારથ તેને એટલોરે, મુમુક્ષુ મોક્ષે જાય;
 અધમ આલેખા નિવારવારે, ઘણા અથ કરી ગુણ ગાય. એવા. ૪
 પુણું પુણ્ય હોય પાછલાં, બાહુ જપ તપ યજ્ઞ ને દાન;
 અનુભવી ગુરુ તેને મળેરે, આપે લક્ષ અલોકીક જ્ઞાન. એવા. ૫
 બધે લોચન સર્વને, સુરને અધિકુ એક;
 ધાર્મીકને દશ લોચનારે, અનુભવિને નેન અનેક. એવા. ૬
 ધર્મ દુર્ગવિન આંધળા તે વેધ રખીને વહાય;
 શબ્દ ન પરખે સંતનારે, એને જેમ તાણે ત્યમ જાય. એવા. ૭
 હૃશ્વરનું આર્યું જામેને, આપે કરે ઉપકાર,
 છારમ એવા પુરૂષનોરે, ધન્ય અવની ઉપર અવતાર. એવા. ૮

સહગુરુ દેવની આરતી. ૧

જયદેવ જયદેવ જય જય ગુરુ સ્વામી, (૨)
 આરતિ કરિયે પ્રીત્યે, આનંદ મન પામી. જયદેવ. ૧
 પાવન કરવા આવ્યા, સેવક ઘર ચાલી; (૨)
 મુખરૂપ દરશન દિધાં, દુઃખમાં સહુ ટાળી. જયદેવ, ૨
 અધમ મનુષ્ય ઓઢાર, કહાવો દુઃખદરા; (૨)
 સદ્વિદ્ આનંદરૂપ, પ્રગટ થયા છો ધરા. જયદેવ. ૩
 ઉંચ નીચ નહિ મન ભાવ, સમદૃષ્ટિ ભાળો; (૨)
 કોટી જન્મનાં પાતક, નિમિષ્યમાં ટાળો. જયદેવ. ૪
 ગુરુ સમ નહિ હિતકારી જગમાં, પરમારથી પુરા; (૨)
 દુષ્ટ સેનને હણવા, સમરથ છો શુરા. જયદેવ. ૫
 તમ સમ ભેઠ નથી એ ત્રાતા. વિશ્વ વિષે જોતાં. (૨)
 કરજોડી સ્તુતિ કરીએ, ચરણે ચિત પ્રોતાં. જયદેવ. ૬
 કૃપા સર્પપર રાખો, સેવક નીજ જાણી; (૨)
 અમ સરખા કંઈ તારયા, ભવમાંથી પ્રાણી. જયદેવ. ૭
 આરતિયા આરતિ આવારે, હરિજન મળી પ્રિતે; (૨)
 પુષ્પાંજલી ગુરુ ચરણે, અરપી શુભ રીતે. જયદેવ. ૮
 આરતિ સહુની પુરજો, ગુરુ દેવાધિ દેવા (૨)
 નરસિંહ તતક્ષણ તરિયે, કરતાં ગુરુ સેવા. જયદેવા. ૯

સહગુરુદેવની આરતિ ૨

જયદેવ જયદેવ જય સહગુરુરાય જય સહગુરુ રાય; (૨)
 ગેવાથી મુખ પામે, મન નિરમળ થાય. જયદેવ. ૧
 હરિગુરુ એક સ્વરૂપ, જુદા નવ જાંખુ; (૨)

- પાપ દળે ગુણુ ગાતાં, ધ્યાન રૂઢે રાખું, જયદેવ. ૨
 ગુરુ સેવાનાં રૂઢે તો, સૌકોને મળશે; (૨)
 હૃદયે ગણી સંવે તો, પાપ ત્રિવિધિ દળશે, જયદેવ. ૩
 સદ્ગુરુ નીજ પદ દાતા, ત્રાતા છો સાચા; (૨)
 ગુરુના અવગુણુ ભાળે, તે મતિના કાચા. જયદેવ ૪
 ગુરુ સમ જાચી વસ્તુ હું, કાંઈ નવ ભાળું; (૨)
 ગુણ હજક મુજ જાણી, સદા વચન પાળું. જયદેવ. ૫
 દયા કરી દિન ઉપર, દૂર જુદિ હરજો; (૨)
 જીવ પાણું ટાળીને, મુક્ત મુને કરજો. જયદેવ. ૬
 દાસ ચરણનો હું છું મુઠ મતિ અજ્ઞાન: (૨)
 સ્તુતિ કરવાને સ્વામી, નથી ઝાઝુ ભાન. જયદેવ. ૭
 દયાનિધિ હે ઇશ, છો અંતરજામો; (૨)
 મુજ અવગુણુ ના જોશો, છું પાપી કામી; જયદેવ. ૮
 આરતિ ગુરુની કરતાં, જ્ઞાન હૃદય ઠરજો; (૨)
 ગણી સંવક નરસિંહ શિર, પાવન કર ધરજો. જયદેવ. ૯

હરિજનોનાં નામ.

સરસ્પુરમાં

ચાત્ર હરજીવનાસ મુળજી

૧. ત્રીકમલાલ કુખેરદાસ
૧. મીડાલાલ હરજીવન
૧. પરપોત્તમ ત્રીકમલાલ
- જીજ્ઞાલાલ દલસુખરામ
- મગનલાલ મોતીરામ
- હર્ષવરદાસ ગોપાળદાસ
- મગનલાલ ગીરધરદાસ
૧. મંગળદાસ રણછોડદાસ
- જીગમદાદાસ વાતજી
- જી. રામ ગમદામ
૧. સરચંદ હગનદાસ
૫. ગડગલાલ દવસા
૧. ગણાપીદાસ નાલાનશા
૧. મગનલાલ હગનલાલ
૩. જમનાદાસ જેડારામ
૧૧. હગનલાલ ગગાજી
૫. દાનમાત્ર ગગાજી
૧. મંગળદાસ જમનાદાસ
૧. મોહનદાસ નારણદાસ
- મણીચાલ મગનલાલ

શહેરમાં

- પં. હગનદાસ આશારામ
- મોદી છોટાલાલ ગોકળદાસ
- કેશવલાલ ગોકળદાસ
- પં. માધવજી રણછોડદાસ
- પં. મુળચંદ શીવરામ
- પં. હર્ષવરદાસ, હીરાચંદ
- પં. માધવજી રણછોડદાસ

બહાર ગામનાં નામ.

- ભા. ગોવિંદરામ ત્રીભોવનદાસ
૧૩૫. કેશવલાલ નાનુરામ
- ભા. ગીરધર માંનચંદ
- પંડિત. ભાગાનાથ શરમા
- પંડેલ ગોપાળદાસ રામજી
- પં. કરમનભાઈ ગીરધરભાઈ
- પગી શંકરભાઈ જયુભાઈ
- ગોર શંભુલાલ લલ્લુશંકર
- ગોર ડાહ્યાલાલ, જેડારામ
૫. ભગવાન દેશભાઈ
૫. ઝવેરદાસ કરશન
૫. ભાઈલાલ ઝવેર
૫. છોટાલાલ હરજીવન
- શા. ભાઈલાલ હરીવલભદાસ

જાહેર ખબર.

આ અમાર મંસારમાં મનુષ્યા દેવ પામીને પરમેશ્વરને ઓખીને દાસ્ય ત્રિવિધ કરવું એ મનુષ્યનું કર્મ છે; ભારથ ભૂમિમાં સ્થિતિ દેવ કરતાં પુરુષના દેવને શાસ્ત્ર કર્યા ઉત્તમોત્તમ માને છે, દેવ તાને પણ આને દુલ્લભ કહેવાય છે. પૂર્વે પુણ્યદાન, જપ, તપ આદિ શુભ કર્મો કરેલાં હોય તોજ આ મનુષ્યા દેવ પ્રાપ્ત થાય છે. સ્ત્રિનું નરીર પણ પુણ્ય પાપે કંઈ ઉત્પન્ન થાય છે. શાસ્ત્ર કાંચે સ્ત્રિના નેત્રનું અનેક પ્રકારે કરીને નિંદન કરેલું છે, તે આપણું અનેક ગદ્યોમાં વાંચીને વંદ્ય છે. માટે આના અમર્ય નરેન્દ્ર પામીને નિંદા, બોજન, ભોગ, મૈથુનમાં આશક્ત થાને વથા ગુમાવી દેવા નહીં.

પશુ જાતિમાં નિંદા, બોજન ભોગ, ભયને મૈથુન તે અપામ્ય છે, પણ પુરુષમાં આધકતા એટલી છે કે જે આત્માનું જ્ઞાન હોય, શુભ કર્મમાં પ્રિતિ હોય, દાસ્ય સ્મરણ હોય, સત્ત્વગત હોય, સ્વધર્મનું પાલન કર્યા હોય તોજ આ જગતમાં તેના જન્મ સદૃશ છે. માટે સજ્જનોને આ પ્રેમવાળી લજ્જા માળાના ગાથા ભાગમાં ગુણ ભક્તિ, હરિસ્મરણ, સત્ત્વ મહાત્મ તે આત્મજ્ઞાનનાં વિષય છે.

ભારીકજનોને વંદ્ય છે તેમણે મંગાવી લેવી. અને તેની કીમત ફક્ત ચાર આના કાગળોની મોંઘવારીને લીધે જુજ રાખવમાં આવી છે માટે સદૃશદ્રષ્ટેને ભાર પડે તેમ નથી. કેમકે ચાર આના તો અખરમાં ફરવા નિકળતાં આદાપાણી, પાનસોળારી વિગેરેમાં ઉડી જાય છે. માટે આના અનર્થમાં વાપર્તા કરતાં પોતાના હિત અર્થે પરમાર્થમાં વાપરવા તે ઉત્તમ પુરુષનું લક્ષણ છે.

આપડી મળવાનું ટેકાણું—પ્રસિદ્ધ કર્તાની પાસેથી.

લી. સોમનાથ જુલાખીલાલ હરિભક્ત.

